

Italija zahteva izročitev SIRIJE

Francoska oblastva naj bi prepustila v Siriji Italijanom potrebna oporišča za italijanske vojne operacije proti Angležem v Palestini in ob Suez - Glavne zimske vojne operacije v Sredozemlju - Stališče Turčije do Sirije

CARIGRAD, 1. oktobra. Unp. Italijanska komisija za premirje, ki posluje v Siriji, je postavila sedem naknadnih zahtev francoskim oblastvom v Siriji in Libanonu. Agencija »Arabe Orient« javlja, da so Italijani postavili 11 zahtev, med katerimi so tudi zahteve, da Francozi izročijo zračna in pomorska oporišča v Siriji, predajo francoska letala in demobilizirajo večji del svojih čet v Siriji in Libanonu.

Namen italijanskih oporišč v Siriji

WASHINGTON, 1. oktobra. Ass. Press. Po raznih informacijah evropskih opazovalcev se zdi, da je treba pričakovati že v najkrajšem času pričetek novih operacij sil osi proti Angliji v Sredozemlju, posebno pa v severni Afriki in Prednji Aziji. V ta namen hočejo Italijani dobiti v svoje roke pred vsem Sirijo, od koder bi potem lahko vodili operacije proti Angležem

v Palestini in ob Sueškem prekopu. Po vestih iz Beyruta so Italijani že stavili konkretne zahteve glede izročitve Sirije kot baze za italijansko vojsko. Vse kaže, da bosta Nemčija in Italija izkoristili zimo za vojne operacije velikega stila v Afriki, med tem ko bo položaj v vojni z angleškimi otočjem ostal nespremenjen.

Turčija proti spremembam v Siriji

RIM, 1. oktobra. Stefani. V nekem poročilu iz Carigrada poroča dopisnik agencije, da gledajo v Turčiji sumljivo na angleško aktivnost v Siriji in da zaradi tega turški tisk v zadnjem času vedno bolj naglašja potrebo, da se ohrani neodvisnost Sirije. Turčija ne bi mogla dovoliti, da se položaj Sirije spremeni v tem smislu, da bi tam zamenjali Francoze Angleži.

ANKARA, 1. oktobra. Anat. Agencija. Povodom pisanja italijanskih listov, da Turčija ne bi mogla dovoliti spremembe

položaja Sirije, izjavljajo na merodajnem mestu, da stoji Turčija že od vsega začetka kapitulacije Francije na stališču, da Sirija ne sme biti odstopljena niti kot vojaška baza niti kot posest kateri drugi sili, torej tudi ne Italiji.

ANKARA, 1. okt. Anat. Agen. Predsednik vlade Refik Seydam je dospel v spremstvu trgovskega ministra v Hataj. Na postaji so ga sprejeli generalni tajnik predsedništva vlade, prvi adjutant predsednika republike, predsednik turške narodne skupščine ter vrsta drugih odličnikov.

Serrano Suner prispel v Rim

Konfariral bo s Cianom in Mussolinijem — Na tem sestanku bodo določene še zadnje podrobnosti o vstopu Spanije v vojno na strani velesil osi

SERRANO SUNER V RIMU. RIM, 1. okt. ZPV. Španski notranji minister, vodja falangistov in Francov zet Serrano Suner prispe v Rim danes dopoldne in bo ostal tu dva do tri dni. Suner se bo sestal najprej z zunanjim ministrom grofom Ciano, a bo sprejet tudi pri ministrskem predsedniku Mussoliniju. Italijanski listi posvečajo veliko pozornost prihodu Sunerja v Rim in pravijo, da se dogodki razvijajo po točnem kronološkem redu in zato ne potrebujejo nobenega posebnega tolmačenja. Prihod Sunerja v Nemčijo in sedaj v Italijo je že sam po sebi zadosten dokaz za to, kako tesno je Španija povezana z velesilami osi. Španija stoji pred odločitvami, ki bodo važne za vse njeno bodoče življenje. Španija mora uresničiti svoje stare težnje, te pa lahko uresniči samo na račun Anglije in Francije.

RIM, 1. okt. Stefani. Španskemu zunanjemu ministru je priredil Rim svečan sprejem. Postaja Termini je bila vsa v zastavah in zelenju. Ob 10. je izstopil Suner, pozdravil ga je grof Ciano v družbi odličnikov, predstavnikov Italije, Nemčije in španskih falangistov, ki bivajo zdaj v Rimu. Ko se je Suner v spremstvu Ciana odpeljal v hotel, mu je priredilo meščanstvo navdušene manifestacije. — Ljudje so vzvikali Španiji, Italiji in Mussoliniju.

BERLIN, 1. okt. Havas. Razgovori, ki jih je imel španski minister Serrano Suner v Nemčiji in ki jih bo imel sedaj v Italiji, dokazujejo, da se naglo približuje čas, ko bo Španija zavzela svoj položaj v sedanji vojni. Prav tako pa dokazujejo tudi vojaški ukrepi v Španiji sami, da stoji Španija pred važnimi dogodki.

RIM, 1. okt. ZPV. »Giornale d'Italia« razpravlja ob priliki prihoda Serrana Sunerja v Rim o španskih problemih in pravi, da so ob priliki Sunerjevih razgovorov z nemškimi zunanjim ministrom von Ribbentropom, italijanskim ministrom grofom Ciano, maršalom Keitlom in Hitlerjem v Berlinu razpravljali v prvi vrsti o vprašanju Gibraltarra. Ob tej priliki je bil dosežen med vsemi interesenti popoln sporazum glede te angleške vojaške baze v Sredozemlju. Sunerjev sestanek z Mussolinijem bo doleči še zadnje podrobnosti sodelovanja med Španijo in državami osi.

RIM, 1. okt. Stefani. Tisk prinaša v imenu fašistične Italije tople pozdrave

španskemu zunanjemu ministru Sunerju, ki je dospel dopoldne v Rim, kjer se bo posvetoval z Mussolinijem in Ciano o vprašanjih, ki so bila načeta že v Berlinu. »Popolo di Roma« naglašja, da je Španija generala Franca zvesta prijateljica Italije in Nemčije. Kot idejna somišljenica politike osi je Španija budno na straži ter spremlja vse dogodke v Evropi s pazljivostjo, ki bo nekega dne terjala vrnitev španskih pravic, če treba tudi z orožjem. Razgovori Sunerja v Berlinu in Rimu spadajo v okvir jasnega stališča politike španske vlade. Prijateljstvo, ki

veže Španijo z Italijo, je tako globoko, da ni treba drugih dejstev kakor določitev prostora Madridu poleg Berlina in Rima. V Rimu se bodo berlinska posvetovanja končala in ni dvoma, da bo doseženo najtesnejše sodelovanje v okviru načrtov treh prijateljskih sil.

MILAN, 1. okt. DNB. »Popolo d'Italia« poudarja radost italijanskega naroda ob navzočnosti zastopnika prijateljske Španije. List naglašja raso in globoko politično solidarnost med obema državama. Oba naroda bosta s skupno močjo krepko prispevala k novi obliki Evrope.

Poslansitvo Japonske na Vzhodu

BERLIN, 1. okt. DNB. »Berliner Borsenzitung« prinaša na uvodnem mestu članek japonskega profesorja univerze v Tokiu, Sikeacuka pod naslovom »Japonska na Tihem oceanu«. Avtor ugotavlja, da so zadnje čase nastale na tem največjem oceanu sveta velike izpremembe. »Zasedba Mandžurije, japonsko-kitajska vojna, posebno pa zaradi evropske vojne zrahljano stanje kolonialnih posesti na Daljnem vzhodu, je prevesilo težišče, ki je dolga desetletja vladalo na vzhodu Azije. Organizirati bo treba regionalna

gospostva na obalah Tihga oceana pod vodstvom krajevno najmočnejše sile ter povezati srednjevelike države z močnejšimi silami v svrhu zagotovitve trajnejšega miru. Povsem prirodno je, če prevzame Japonska v veliki vzhodnoazijski oblasti prvo besedo, tako v političnem kakor gospodarskem vodstvu. Vsa važna vprašanja na tem področju se lahko rešijo edino s pomočjo japonske suverenitete. Brez tega vodstva si je nemogoče misliti miroljubne rešitve na kočljivih področjih Tihga oceana«.

Angleške represalije proti Japonški

LONDON, 1. oktobra. ZPV. V angleških političnih krogih naglašajo, da Anglija ne bo oklevala z izvajanjem represalij proti Japonski zaradi vstopa v trojno vojaško zvezo z Nemčijo in Italijo. Prvi ukrep v vrsti represalij bo, da bo takoj ukinila prepoved dobave orožja Kitajcem čez angleško Burmo. Znano je, da se je Anglija pred tremi meseci sporazumela z Japonsko, da bo za določeno dobo prepovedala vsak tranzit vojnega materiala za kitajsko vojsko čez omenjena angleško ozemlje.

WASHINGTON, 1. okt. Reuter. — V Washingtonu sodijo, da bo Velika Britanija znova odprla mejo proti Kitajski v Birmi ter tako omogočila dobavo vseh potrebščin Čangkajskovi vladi. Na vprašanje novinarjev, če bi USA soglašale s tem sklepom, je Hull odgovoril, da USA niso imele in tudi nimajo namena izpreminjati svojega znanega stališča v kitajsko-japonskem sporu. USA niso bile za-

dovoljne z zaporo birmanske meje v juliju. Tu vlada prepričanje, da je bil Kitajski odobren ameriški kredit 25 milijonov dolarjev vprav z zahtevo, da se dobra prometna zveza Čangkajskove vojske preko Birme na jug zopet odpre.

Napetost med Anglijo in Romunijo

BUKARESTA, 1. okt. Unp. Romunska vlada je odklonila britansko zahtevo, da izpušči pet britanskih petrolejskih strokovnjakov, ki so bili aretirani prejšnji teden. Prav tako je angleška vlada protestirala zaradi izгона Miss Claire Helingsworth, dopisnice londonskega »Daily Expressa«. Odnosaji med obema državama so postali do skrajnosti napeti ter se večina Angležev pripravlja na izselitev. Petnajst angleških družin, večinoma trgovcev, je včeraj že odpotovalo.

Tatarescu konfiniran

BUKAREŠTA, 1. okt. Reuter. Konfiniran je bil bivši ministrski predsednik dr. Juri Tatarescu.

Ali je Ribbentrop v Moskvi?

WASHINGTON, 1. okt. Ass. Press poroča, da v Berlinu zanikajo, da bi bil nemški zunanji minister von Ribbentrop odletel v Moskvo, zasebno pa se še vedno vzdržujejo vesti, da je von Ribbentrop v resnici v Moskvi.

Bolgari v Silistriji

SOFIJA, 1. okt. DNB. Bolgarska vojska je vkorakala danes v Silistrijo ter s tem zaključila okupacijo Južne Dobrudže.

USA SO PRAKTIČNO ŽE V VOJNI

RIM, 1. oktobra. UNP. »Corriere della Sera« piše v včerajšnji izdaji, da so USA praktično že v neki vrsti vojne z Nemčijo in Italijo.

ODLOČEN GOVOR WENDELLA WILLKIA

NEW YORK, 1. okt. Reuter. Republiškanski kandidat Wendell Willkie je v Detroitu govoril ameriškim ženam ter jih pozval, da pomagajo angleškim. Dejal je, da so žene v državah, kjer je odpovedala demokracija, potisnjene v kuhinjo in iz njih so naredili stroje za rojstvo otrok, ki bodo postali vojaki. Dejal je tudi, da se zavzema, da bi USA dobile neke vrste »Churchillovo vlogo«, ki naj bi bila vzor energije in junaštva.

FRANCOVA PROSLAVA

MADRID, 1. okt. DNB. Po vsej Španiji so na svečan način proslavili četrto obletnico proglasitve generala Franca za vodjo Španije.

Moskva je spregovorila

Moskovska „Pravda“ piše, da je bila Sovjetska zveza vnaprej obveščena o sklenitvi vojaškega pakta med Nemčijo, Italijo in Japonsko in da ta pakt ne spreminja položaja Sovjetske zveze v tej vojni

MOSKVA, 1. okt. Tass. V uvodnem članku ugotavlja moskovska »Pravda«, da »ni bil trojni pakt za Sovjetsko unijo nobeno presenečenje, ker odreja dejansko samo določitev že obstoječih odnosov med Nemčijo, Italijo in Japonsko na eni ter Anglijo in Zedinjenimi državami na drugi strani. Nemška vlada je vnaprej obvestila sovjetsko vlado o bližnji sklenitvi trojnega pakta. Japonska se je s tem paktom odrekla politiki nevmesavanja v evropske posle, Nemčija in Italija pa s svoje strani politiki nevmesavanja v prilike Daljnega vzhoda. To pomeni brez dvoma razširitev vojne in njenih območij. Molotov je imel prav, ko je trdil, da obstaja nevarnost za razširitev sedanje vojne v svetovno vojno.

Podpis pakta je pospešila nedavna sklenitev vojaškega sodelovanja med Veliko Britanijo in USA ter vedno večja

vojaška pomoč, ki jo nudijo Zedinjene države Sev. Amerike Angliji. Odstopitev angleških pomorskih oporišč na zahodni polkrogli USA, vojaške zveze Anglije, Kanade, Avstralije in USA so tudi pripomogle k temu, prav tako pristane Anglije, da odstopi USA oporišča na Daljnem vzhodu in v Avstraliji. Točno je, da so Zedinjene države formalno že stopile v vojno na strani Anglije proti Nemčiji, Italiji in Japonski. Pakt odkrito priznava vplivna področja pogodbenic. Japonski daje veliki prostor vzhodne Azije, Nemčiji in Italiji pa Evropo in Afriko. Drugo je pa vprašanje, ali se bo sila podpisnicam pakta posrečilo dejansko doseči to razdelitev vplivnostnih področij. Izvedba načrta je pač odvisna od stvarnega odnosa sil vojskujočih se držav in po tem seveda od izida sedanje vojne.

Nemčija, Italija in Japonska so že iz-

javile, da pakt ne moti političnega položaja med njimi in Sovjetsko unijo. To stališče pomeni spoštovanje nevtralnosti, ki jo Sovjetska unija drži od začetka vojne, obenem pa potrjuje moči in pomena nevtralnostnega pakta, ki je bil sklenjen med sovjetsko Rusijo in Nemčijo ter sovjetsko Rusijo in Italijo. Kot zvesti tvorec mirovne politike in nevtralnosti pa lahko Zveza sovjetskih socialističnih republik s svoje strani potrdi, da se ta politika osi ni izpremenila in da bo tako tudi ostala, v kolikor je to odvisno od sovjetske Rusije.

PREVEČ DELIKATNO VPRAŠANJE

TOKIO, 1. okt. Reuter. Uradnik japonskega zunanjega ministrstva je na vprašanje, če bo Japonska sklenila nenapadatelni pakt s Sovjetsko zvezo, dejal, da je to preveč delikatno vprašanje, da bi lahko odgovoril.

Zopet napadi na London in Berlin

Nemci so izvršili včeraj in ponoči nove napade na London in Anglijo, dočim so Angleži nad pet ur bombardirali Berlin

VČERAJSNJE NEMŠKO POROČILO

BERLIN, 1. okt. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče vojno poročilo: Napadi na London in važne cilje v Angliji in Škotski se ne prestopajo nadaljujejo. Glavni cilj napadov sta bila London in Liverpool, ki so ju bombardirali veliki oddelki in mnogi bombniki, ki so leteli posamič. Veliki požari so pokazali učinek bombardiranja raznih naprav in pristanišč obeh mest. Razen tega je bilo bombardirano več pristanišč v Južni Angliji. Preteklo noč so nemški bombniki bombardirali škotska mesta Aberdeen, Edinbourg in Clyde z bombami največjega kalibra. V Midlandu so naši bombniki v strmoglavem poletu napadli posebno važne oborožitvene cilje. S polnimi zadetki so bile povzročene tem objektom velike škode. Ob angleški vzhodni obali sta bila napadena dva konvoja. Včerajsno noč se je posrečilo sovražnikovi letalom posamič priti do Brandenburga, vendar se jim ni posrečilo priti do prestolnice Nemčije. Na nekaterih krajih na vzhodu so bile vržene bombe na vojaške cilje, pa ni bilo nobene škode. Tudi škoda civilnim zgradbam je neznatna. Le veliko civilistov je

bilo ranjenih. V letalskih spopadih 29. septembra je bilo zbitih 7 britanskih lovskih letal in eno bojno letalo; 4 nemška letala se niso vrnila. Zgoraj navedeni napad na oborožitveno tovarno v Midlandu je izvedlo eno bojno letalo pod vodstvom poročnika v. Buttlerja.

DANAŠNJE NEMŠKO POROČILO

BERLIN, 1. okt. DNB. V teku včerašnjega dne so nemške letalske sile nadaljevale s sistematičnim bombardiranjem Londona in južne Anglije. Vojaške naprave so bile uničene, došlo je do bojev v zraku, ki so se končali uspešno za nemške pilote. Nemška letala so tudi to pot dokazala svojo premoč in sposobnost.

ANGLEŠKA VOJNA POROČILA

LONDON, 1. okt. Reuter. Včeraj je bilo sestreljenih 49 nemških in 25 angleških letal, vendar se je 12 pilotov rešilo s skokom. V teku današnje noči so nemška letala obmetavala 30 različnih krajev v londonskih predmestjih, v samo središče parnik »Quanza«, ki je plul iz Sev. Ameriki izmed 49 sta bili sestreljeni nad Severnim morjem.

LONDON, 1. okt. Reuter. Angleška letala so tekom noči pet ur in 8 minut letala nad Berlinom. Napadi so bili na središče mesta in na predmestja. Nemška poročila pravijo, da so tri angleška letala sestreljena.

LONDON, 1. okt. Reuter. Pri današnjih jutrnjih napadih so nemška letala začela uporabljati novo taktiko: Iz oblakov so se naglo spustila proti kolodvorom ter s strojnimi napadla vlake, ki tam stojijo. Krogle so prebile strehe vagonov, vendar ni bilo žrtv, ker je bilo v vlakih malo potnikov. Tudi v nekem lužnem mestu je nemško letalo s strojnico obstreljevalo ulice. Krogle so popolnoma razbile posode z mlekom, dočim je mlekar ušel v zaklonišče.

AMSTERDAM, 1. okt. Unp. Sedem oseb je bilo ubitih od zažigalnih bomb, ki so jih angleška letala vrgla na središče mesta.

NEMŠKI DALJNOSTREJNI TOPOVI

DOVER, 1. okt. Reuter. Doslej je bilo mogoče dognati, da imajo Nemci na francoski obali Kanala postavljenih 25 dolgometni topov, med Boulogne in Calaisom.

Boji med Angleži in Italijani

RIM, 1. oktobra. Stefani. Italijansko vrhovno poveljstvo je včeraj poročalo: V vzhodnem delu Sredozemskega morja je neka sovražnikova podmornica torpedirala neko našo majhno 700-tonsko ladjo. Torpedovka, ki je spremljala to ladjo, je napadla podmornico z globinskimi bombami. Podmornica se je pojavila na površju, nato pa se je potopila. Vsa posadka ladje je rešena. Naš letalski oddelki je bombardiral sovražnikovo pomorsko eskadro v bližini obale Marmariku. navzlic hudemu odgovoru protiletalskega topništva, ki je zbita ena naša letala. Lovci vrste »Hurricane«, ki je vzletel z ladje nosilke letal, je bil zbit v spopadu. Drugi oddelki naših letal, ki je prisel med tem časom, je zadel neko sovražnikovo vojno ladjo s torpedom, ki je padel na krov. Ladja se je ustavila, nakar so jo takoj obkolili sovražnikovi rušilci. Tretji letal-

ski oddelki je ponovno bombardiral skladišča v pristanišču Haifa. Sovražnikova lovka letala so napadla tri letala, ki pa so zbita enega sovražnika. V Vzhodni Afriki je sovražnik izvedel letalske napade na Burgavo, Somalijo ter na Guro Asab in sotesko Djarin. Ranjen je bil en domačin.

KAHIRA, 1. oktobra. Reuter. Poveljstvo angleških čet javlja, da so v ponedeljek zvečer napadli sovražni letalci Haifo. Škoda ni velika. Na drugih bojiščih nič novega.

LONDON, 1. oktobra Unp. Južnoafriška letala so iz Nairobija tretjič bombardirala poslopja in obrambne naprave v Biringu, v italijanski Somaliji.

NAIROBI, 1. oktobra. Reuter. Na abesinski meji je prišlo do spopada med kenijskimi domačini, ki podpirajo Veliko Britanijo in italijanskimi četami.

Romunija zapustila Balkansko zvezo

RIM, 1. oktobra. ZPV. Kakor poročajo tukajšnji listi, je Romunija tudi uradno izjavila, da se ne smatra več za članico Balkanske zveze in se zato tudi ne bo več udeleževala kakršnih koli manifestacij te zveze. V Italiji ta sklep romunske vlade toplo pozdravljajo in objavljajo tudi glasove iz Sofije o tem vprašanju. Tudi Bolgarija pozdravlja bukareški sklep, ker je s tem Romunija tudi de iure zapustila zvezo, ki je bila svoječasno ustanovljena proti Bolgariji. V novi Ev-

ropi, ki jo je ustvarila zmaga velesil osi, ne more biti več mesta za take zveze, izjavljajo v Sofiji.

ROMUNI DEMANTIRAJO

BUKAREŠTA, 1. oktobra. Rador. Notranje ministrstvo demantira tendenciozne vesti budimpeštanskega radia, češ, da je vlada v Bukarešti izgnala iz Romunije vse preostale Madžare, uradnike na romunskih železnicah. Niti en madžarski železničar ni bil odpuščen ali pregnan.

Angleži zas'edujejo francoske ladje

TANGER, 1. oktobra. Stefani poroča: Predvčerašnjem sta dva francoska rušilca plula skozi Gibraltarsko ožino proti Atlantskemu oceanu. Nekaj ur nato je krenila za njimi skupina angleških bojnih ladij, sestavljena iz ene križarke, dreadnoughta in štirih rušilcev. Neko francosko letalo je ponovno preletelo to formacijo in se nato izgubilo v smeri proti Angliji. Malo pozneje je neko angleško vedno letalo odletelo iz Gibraltarja v smeri proti francoskemu Maroku.

JUTRI BO GOVORIL KRALJ FARUK

KAHIRA, 1. okt. Reuter. Na praznik amazara bo jutri govoril po radiu egiptskemu narodu in vsemu mohamedanskemu svetu kralj Faruk.

AMERIŠKE DEMONSTRACIJE NE BO

WASHINGTON, 1. okt. DNB. Zunanji minister Hull je demantiral vest, da namerava skupina ameriških ladij napraviti demonstrativen izlet v Avstralijo in na Novi Zeland. Hull je naglasil, da v razgovoru s poslanikom Avstralije, ki zastopa obenem tudi Novi Zeland, ni padla nobena takšna želja ali zahteva. Obisk vojnih šefov raznih ameriških držav v Washingtonu tolaži Hull kot posledico sklepov, sprejetih na panameriški konferenci v Havani.

OBISK VOJAŠKIH OSEBNOSTI V USA

WASHINGTON, 1. okt. Unp. V kongresnih krogih smatrajo, da pomeni obisk 23 visokih vojaških osebnosti iz 9 latinskih ameriških držav, ki si bodo ogledali ameriške vojaške naprave in industrijo, pravi odgovor na trozvezo Nemčija-Italija-Japonska. Potovanje je bilo sklenjeno še pred podpisom trozveze.

ODLIKOVANI ODSTRANILCI BOMBE

LONDON, 1. okt. Reuter. Ker je nedavno z uspehom odstranil 1000 kg težko bombo, ki je padla v bližini katedrale sv. Pavla, je bil inženirski poročnik Robert Davies odlikovan z Jurjevim križem. Poleg njega sta bila z istim odlikovanjem odlikovana tudi saperja Cameron in Wylie.

SONČNI MRK

CAPETOWN, 1. okt. Unp. Anglosaksonski astronomi iz vsega sveta so zbrani danes v različnih krajih Južne Afrike, kjer opazujejo popolni mrk sonca.

Mariborska napoved: Oblačno megleno in nestanovitno vreme. Včeraj je bila najvišja temperatura 8,5, danes najnižja 6,9, opoldne 8,2. Padavin od včeraj 11,4, v vseh treh zadnjih deževnih dneh pa 77,1 mm. Danes dežuje tudi v Zagrebu in zahodni Bosni.

BORZA. Curih, 1. oktobra. Devize: Beograd 10, Pariz 9,85, London 16,95, New York 4,35, Milan 21,97½, Madrid 40, Berlin 174,50.

Šahovsko prvenstvo SSSR

Bondarevski še vedno vodi

MOSKVA, 1. oktobra. — Veliki turnir za prvenstvo Rusije je tik pred zaključkom. Sinoči je bilo odigrano predzadnje kolo. Lisicin in Botvinnik sta po 30. potezi remizirala. Glavna pozornost je bila osredotočena okoli partij favoritov. Smislov in Konstantinopolski sta igrala damin gambit; slednji je po odlični obrambi izsilil remis. Bondarevski je zaigral proti Gerstenfeldu močan napad v središču, toda Gerstenfeld je pozicijo kompliciral, nakar je bila partija prekinjena. Pravtako sta bili prekinjeni partiji Boleslavski-Mikenas in Rudakovski-Lilienthal. Keres je porazil Dubinina, Petrov Makagonova, Veresov Stolberga, Panov Ragozina in Kotov Leventiša.

Stanje po 18. kolu: Bondarevski 12½ (1), Smislov 12½, Lilienthal 11 (2), Boleslavski 11 (1), Keres 11, Makagonov in Veresov 10, Dubinin 9½, Botvinnik 9 (2), Petrov 9, Lisicin 8½, Ragozin 8, Stolberg 7½, Konstantinopolski 7 (2), Panov 7, Kotov 6½, Mikenas 6 (3), Leventiš 6, Rudakovski 5½ (2), Gerstenfeld 4½ (3) točke.

Danes zvečer se igrajo prekinjene partije, jutri pa zaključno 19. kolo. Zelo verjetno je, da bo prvenstvo osvojil Bondarevski.

Ultimat Madagaskarju

LONDON, 1. oktobra. UNP. Danes ponoči se je od uradnih oseb izvedelo, da je angleška vlada poslala generalnemu guvernerju Madagaskarja ultimatum, v katerem ga poziva, da se priključi Veliki Britaniji ter ne posluša več navodil iz Vichyja.

BOLGARIJA ČASTI VODITELJE OSI

SOFIJA, 1. okt. DNB. Sem je došel glavni načelnik Stuttgarta, dr. Stroelin, ki je gost sofijskega župana. Predaval bo o raznih urbanističnih vprašanjih mest. Dopoldne je dr. Stroelin prisostvoval seji sofijskega občinskega sveta, ki je sprejel sklep, da se trem ulicam Sofije dajo imena vodje rajha, italijanskega kralja in Mussolinija. Nemški poslanik Richt-hofen in italijanski poslanik Magistrati sta izbrana za častne meščane Sofije.

SOFIJA, 1. okt. DNB. Bolgarski kemiki imajo svoj kongres, kateremu prisostvuje mnogo znanih nemških učenjakov kemije. V okviru kongresa bodo imeli nemški gostje več predavanj.

CIANO POROČAL MUSSOLINIJU

RIM, 1. okt. ZPV. Italijanski zunanji minister grof Ciano je prisel v Rim včeraj dopoldne ob 10.10 v spremstvu nemškega rimskega veleposlanika von Mackensena ter ostalih spremljevalcev. Takoj po sprejemu, ki mu je bil prirejen na postaji, je krenil v Beneško palačo k Mussoliniju poročati o razgovorih v Berlinu.

Diplomatska bitka za simpatije Egipta

Tri faze v razvoju egiptskega nacionalizma - Napori Londona in Rima za naklonjenost javnega mnenja v Egiptu - Na razpotju usode v najbližji bodočnosti

Aedtem ko je politična pozornost usmerjena na blokiranje dveh velikih svetovnih front, se razkriva vedno bolj dejstvo, da utegne v bližajoči se zimski vojni za oblast v Sredozemlju odigrati Egipt eno najpomembnejših sekundarnih vlog za prevlado sil na afriški celini. Naravno je, da je zanimanje za orientacijo egiptске zunanje politike povsod veliko, saj so na njej zainteresirane prav za prav, z izjemo USA, vse veselile sveta.

Zemlja faraonov, legendarna dolina Nila, Egipt je bil s svojo prastaro zgodovino in piramidami že po strategični legi ob mogočni morski magistrali, ki veže tri celine, izbran za odločilnega činitelja v Sredozemlju. Do začetka svetovne vojne je bila dežela nominalno v oblasti turškega sultana. Dejansko je gospodarila ob Suez Velika Britanija, sultanov namestnik, egiptski kedi, je pa bil tako rekoč zadnjih sto let samostojen vladar. Albanec Mehmed Ali, utemeljitelj sedanje dinastije, je bil tako močan, da je z lastno vojsko zlomil upor Grkov pri Missolonghiju.

Farukov ded, kedi Ismail je kot energičen in sposoben mož razširil meje Egipta daleč v Sudan, vladal je sedanji italijanski luki Massau in abesinski pokrajini Harrar. Ko je izbruhnila svetovna vojna, je Velika Britanija odstavila Ismaila, na njegovo mesto pa postavila očeta sedanjega kralja, Fuada. Pod njim so se začeli hudi boji za samostojnost Egipta. Angleži so bili v smislu samoodločbe narodov Egiptčanom obljubili samostojnost, premislili so se pa, ko se je po vojni razmerje med vesilami v Sredozemlju vedno bolj zaostrevalo. Ob Nilu je pod vodstvom Zaglul paše izbruhnilo močno nacionalistično gibanje. Zaglula so internirali, na njegovo mesto je stopil Nahas paša. Ta je končno tudi dosegel, da je Velika Britanija 1923. dala Egiptu ustavo z demokratičnim parlamentom in lastno monarhijo. Angleži so si zagotovili močne vojaške in gospodarske pravice v deželi ter postali dejanski kontrolor nad Suezom. Ko so egiptski nacionalisti 1925. ubili angleškega poveljnika — sirdarja Leea, so Angleži pregnali egiptске čete in uradnike iz Sudana in zavlada v njem. Ustava iz l. 1923 je pa dajala nacionalistom še dalje pobudo, da so neprestano rovarili proti obstoječemu stanju. V parlamentu so dosegli veliko večino, brez nacionalistov ni bilo več mogoče vladati.

V Londonu so neprijazno gledali na razvijajoči se položaj ob Nilu. Kralj Fuad sam se je bal nacionalističnih demagogov in 1930. je ustavo iz l. 1923 ukinil. Novo vlado je prevzel energični Sidki paša ter uvedel avtoritarni režim. Nacionalisti so volitve bojkotirali, Sidki paša je moral iti. Za njim je Nesim paša razpisal nove volitve in obljubil vrnitev demokratične ustave. Toda, tudi Nesim paša se ni obdržal, zaupanje Fuada je žel nadzornik kraljevskih posestev, Ibrahim paša. Ta se je bil sprl z britskim visokim komisarjem za Egipt, sirom Milesom Lampsonom, ki je dosegel, da je Ibrahim paša moral zapustiti deželo. Šel je za poslanka v Bruselj, kralj Fuad ga je bogato nagradil. Ob slovesu je Ibrahim paša v velikem govoru v Kahiri ostro napadel Angleže.

Poslej so se vneli še hujši boji proti angleškemu prestižu v deželi, ki so se v abesinski vojni stopnjevali. Javno mnenje Egipta je tedaj delilo simpatije med Rimom in Londonom. Značilno za tedanje prilike je bilo, da so bili vprav vafidisti, ki so zdaj za vojno proti Italiji, odločno proti temu, da bi z orožjem v roki nastopili proti interesom Rima. Kralj Fuad sam, ki je vojaško izobrazil prejel v Italiji, je imel pristranske odnose z italijanskim dvorom. Močna italijanska kolonija, ki šteje v Egiptu blizu 60.000 duš, se je vztrajno prizadevala, da bi povečala simpatije za Rim.

Po nastopu mladega kralja Faruka, ki se je šolal v Veliki Britaniji, so se prilike za Angleže v marsičem izpremenile. Spretna angleška diplomacija je umela pomiriti deželo in vsestransko zavarovati svoje interese. V sedanjem spopadu z Italijo, so poslali Angleži v Egipt močne čete, obale so stalno pod nadzorstvom

angleških pomorskih in letalskih sil. Italija se predobro zaveda važnosti in položaja Egipta, odtod tudi dejstvo, da je poverila vodstvo svojih divizij, ki operirajo iz Libije proti Egiptu, na afriških tleh najbolj preizkušenemu, energičnemu maršalu

Grazianiju. Toda eno je, kar ne da ne Rimu ne Londonu miru: zadržanje mladega, energičnega egiptskega naroda v bojih za Suez ter z njim v zvezi ponašanje vsega muslimanskega sveta to in onstran Rdečega morja.

Značilen švicarski glas o Jugoslaviji

Švicarski list »Journal de Geneve« naglašja v posebnem članku o Jugoslaviji med drugim: »Jugoslavija je s svojim lojalnim in korektnim zadržanjem pomagala Italiji v njenih afriških naporih že za časa sankcij v Ženevi. Nemčija in Italija sta imeli še nedavno priliko, priznati lojalnost in iskrenost jugoslovanske politike, ki je pripomogla k pomiritvi Balkana. Ni treba, da tajimo, da bo prihodnja zima zelo trda. Jugoslavija se po rešitvi hrvatskega vprašanja razvija v miru. Hrvati vedo prav dobro, da za njih ni bodočnosti izven okvira federativne Jugoslavije. Malenkostne intrige so brezpomembne, ker je večina hrvatskega na-

roda ob strani dr. Mačka. Edinstvo interesov in narodnih čustev Srbov, Hrvatov in Slovencev je takšno, da bi se zelo varal tisti, ki bi ga hotel spregledati. Vsaka zunanja nevarnost bi našla Srbe in Hrvate krepke povezane kakor kdaj koli prej. Bodočnost bi postavila Balkan pred zelo težke probleme, če bi se Nemčija, Italija in sovjetska Rusija nekega dne odločile, urediti svojo usodo na Balkanu. Upamo, da do tega ne bo prišlo. Edinstvo Balkana in njegova odpornost je najboljši doprinos k ustvaritvi balkanske konfederacije, ki je vrhovni cilj balkanskih držav.«

Dr. Maček o zasedanju zastopnikov KDK

Kakor znano, se vrše v Zagrebu zasedanja poslancev in senatorjev KDK po skupinah iz posameznih krajev hrvatske banovine Hrvatske. Poleg pregleda notranje in zunanje političnega položaja se bavijo zastopniki s potrebami in željami posameznih okrajev. Na vprašanje novinarjev, če se bo na kraju sestal tudi plebnum KDK, je dr. Maček dejal: »Kadar se sklicuje narodno zastopstvo, se pričakujejo usodepolni ukrepi. Na tem zasedanju pa se skuša le narodu pomagati.

Zato smo sklicali narodne predstavnike po turnusih, da bi se o potrebah posameznih krajev lahko posebej razpravljalo.« Dr. Maček je z rezultatom zasedanj zelo zadovoljen. Nadeja se, da bo prehrana v bodoče boljša, kakor v minitem letu. Na vprašanje, kakšen je političen položaj, je podpredsednik vlade na kratko odvrnil: — Miren! Govorniki so na sejah posebno naglašali, da je treba dvigniti pridelok žitnorodnih krajev ter poskušati nove ploskve za kulturna tla. Zato

Zakaj Španija še okleva z vstopom v vojno

Trinajst »otokov sreče«, skupina Kanarskih otokov je bila že za časa svetovnega imperija Španije pomembna postojanka. Strategično zelo važno zasedrni otoki so nekaj nad 100 do 500 km oddaljeni od afriške obale. V primeru vstopa Španije v vojno bi otoke gotovo skušala zasedati Velika Britanija ter dominirala od tod s svojimi letalskimi silami ne le nad bližnjo afriško špansko Zlato obalo, nego kontrolirala tudi ves francoski in španski Maroko ter južni del Iberskega polotoka. In ker bi v primeru vojnih zapletitve v Španiji tudi Portu-

galska ne mogla ostati ob strani, bi v tej deželi, ki je bila stoletja naklonjena angleški politiki, došlo prej ali slej do nove angleške ali celo anglosaksonske fronte na evropski celini. USA so že ponovno izjavile, da se njeni interesi začno na zahodnih obalah Anglije, Portugalske in Afrike, tako da bi mornarica in letalstvo v primeru vojnega sodelovanja obeh anglosaksonskih držav zasedli tudi portugalske Kapverdske otoke in Azore.

Španija bi tako rekoč poleg Egipta postala s sosednim zahodnoafriškim območjem glavno bojišče spopada veselil.

Od uspeha ali neuspeha velike bitke, ki se z vso spretnostjo vodi za kulisami londonske in rimske diplomacije, je v glavnem odvisna bodočnost odnošaja sil v Sredozemlju, od koder se odpirajo Italiji in Nemčiji pota k tretji zaveznici, Japoniki. Angležem pa v primeru neuspeha zapirajo dotoki prevažnih surovin iz krajev na Bližnjem vzhodu, ki so bili od nekdaj domena britske politične in trgovinske taktike, nepogrešljiv prag za prehod k bogatim kolonijam na jugu Azije. —me.

se je treba lotiti kolonizacije, komasacije in melioracije zemlje, ki nudi še dovolj prostora za napredek naroda.

Pozdrav dr. Budisavljeviću in vsem prvakom KDK na zborovanju v Zagrebu je poslal iz Negotina v Srbiji bivši tamkajšnji poslanec, pop Gjoka Popović z željo, da bi složno in solidarno delo našlo povsod polno dobrih sadov.

Skupen nastop SDS in HSS so sklenili narodni zastopniki obeh strank na konferenci v Zagrebu. Poslanci in senatorji iz tako zvanih mešanih okrajev banovine Hrvatske so sklenili, da bodo pri bližnjih volitvah v okrajna zastopstva nastopili povsod enotno.

O reformah v Jugoslaviji piše nemški list »Börsen Zeitung«. V dopisu iz Zagreba posebej naglašja boj proti špekulantom. Važno je, naglašja list, da je oblast prvič nastopila proti svobodni trgovini. Obča korist je tako postavljena iznad interesov posameznika. To vmešavanje države v svobodno trgovino je v duhu Jugoslovancov morda važnejše nego li vmešavanja na področja zunanje trgovine in Narodne banke, ker to mnogo bolj tangira poedince. Zato je akcija države v tem smislu najtopleje pozdravljena od strani naroda.«

Ne pozabi naročnine!

Dežela, ki je sama močno pod vplivom angleškega kapitala, je mimo zapletenega zunanje političnega položaja povrh še notranje zelo neenotna ter bi se v primeru vojne znova zdramile komaj zatrite, še močne opozicijske sile. Od tod tolikšna previdnost generala Franca pri sedanjih pogajanjih za vstop v evropsko vojno.

Rafinerijo za nafto bodo postavili v Smederevu. Potrebni stroji so na poti v Jugoslavijo. Prihodnje leto bodo že začeli s čiščenjem nafte.

Kultura

Poslanstvo MLADINSKE MATICE

Kot vzgojitelji najširših plasti našega naroda imajo ljudskošolski učitelji najtemeljitejši vpogled v vitalne interese in potrebe naše narodne skupnosti. Med najvažnejše zadevne faktorje za dvig povprečnega kulturnega standarda naših najširših kmečkih slojev, spada vsekakor mladinska knjiga. Zato je slovensko učitelstvo že davno pred svetovno vojno začelo z več ali manj načrtnim gojenjem in pospeševanjem smisla in notranje potrebe po leposlovnem čitivu že med šolsko, vaško mladino.

Dandanes se lahko Slovenci upravičeno ponašamo z močno razvito mladinsko literaturo. Vodilno mesto med vsemi založnicami mladinske leposlovne knjige in revij pa ima v vsakem oziru Mladinska matica.

Kakšni so rezultati dosedanjega delovanja Mladinske matice? Pred 13. leti so slovenski učitelji ustanovili pri svoji stanovski organizaciji JUU v Ljubljani poseben sekcijski odsek, ki naj bi poglobil kvaliteto slovenske mladinske literature ter jo naredil dostopno vsej slovenski ljudskošolski mladini, predvsem pa naši vaški, kmečki deci.

Dosedaj je Mladinska matica izdala že 11 letnikov mladinskega leposlovnega mesečnika »Naš rod«. Zaradi povprečne naklade okoli 22.000 izvodov, je »Naš rod« lahko postal kvalitetno vodilni in odlični mladinski časopis, pri katerem sodelujejo vsi znani mladinski pisatelji.

Poleg »Našega roda« je v tej kratki dobi izdala Mladinska matica tudi 47 knjig redne in 13 knjig izredne naklade, torej skupaj 60 originalnih izdaj. Skupna naklada vseh teh knjig je čez 1.300.000 izvodov. Te velike številke nam pri tej kvalitetno prvovrstni mladinski literaturi dovolj nazorno in prepričevalno dokazujejo važnost kulturnega poslanstva naše Mladinske matice.

Kljub težki gospodarski krizi in neredu, ki je pred leti zajel ves svet ter ga sedaj še stopnjuje napeto ozračje vojnih presenečenj, je založbi Mladinske matice uspelo uspešno nadaljevati začeto delo ter tako vidno pospeševati kvalitetni in kvantitetni razvoj slovenske mladinske literature, saj je dosedaj izplačala samo na književnih nagradah nekaj manj kot 100.000 dinarjev.

Delovanje Mladinske matice bi bilo še mnogo uspešnejše, če bi se ne pojavljale ovire s strani one slovenske politične skupine, ki vedri daleč na periferiji bi-

k. Letošnje banovinske literarne nagrade. Na letošnjem banovinskem literarnem natečaju je tekmovalo 13 avtorjev z 18 deli, med katerimi je bilo 11 tiskanih in 7 rokopisnih. V razsodišču so bili prof. Jakob Šolar, dr. Tine Debeljak, prof. dr. Mirko Rupel in prof. France Vodnik. Predsedoval je dr. Lovro Sušnik, načelnik prosvetnega oddelka

stvenih slovenskih narodnih potreb, a hoče diktirati svoje ozko hotenje in egoistično stremljenje vsem narodnim življenjskim izrazom. Ta skupina hoče izforsirati privilegij svojim mladinskim založbam, ki so osnovane na več ali manj ozkem svetovno-nazorskem in političnem hotenju nekaterih. Tako se boj za pristaše in naročnike mladinskih revij prenaša celo v vrste ljudskošolskih otrok ter se omenjena skupina pri tem svojem delu poslužuje zopet nelegalnih in neprimernih sredstev.

Nikakor ni na mestu, da se takšna politična sredstva uvajajo v osnovne šole med naše najmlajše. Nikakor ni vzgojno, če se agitacija za dvig števila naročnikov vodi s kakšnimi koli drugimi sredstvi kot pa s kvaliteto in cenenostjo. Edino zadevna konkurenca in agitacija je med posameznimi mladinskimi založbami častna ter dostojna svojega poslanstva, kajti le kdor mudi naši vaški mladini kvalitetno boljše in cenejše beletristično čtivo, je upravičen do večjega števila naročnikov; nikakor pa ne oni, ki se poslužuje za agitacijo strankarsko-političnega in podobnega aparata. P. Pr.

anske uprave. Nagrade so prejeli: 1. Anton Ingolič 6000 din za knjigo »Na splavih«, 2. France Bevk za knjigo »Pravica do življenja« 5000 din, 3. Božo Vodusek 3000 din za knjigo »Odčarani svet«, 4. Joža Lovrenčič za knjigo »Šolar iz Trente« 3000 din, 5. Jože Kastelic za knjigo »Prve podobe« 3000 din.

Maribor

Ali je sovzgoja nasrednjih šolah res kvarna?

Minister prosvete in načelnik prosv. oddelka kr. banske uprave Dravske banovine sta te dni izdala stroge odredbe v zadevi vzgoje dijakov in dijakinj na srednjih šolah, češ, koedukacija (sovzgoja, skupna vzgoja dečkov in deklic) je vzgojno kvarna. Ni naš namen na tem mestu razpravljati o neresenem (verjetno tudi dokončno neresljivem) pedagoškem problemu koedukacije, niti ne o umestnosti ali neumestnosti vseh določil omenjenih odredb, temveč prikazati hočemo samo nekatere posledice teh odredb.

Izmed srednješolskih zavodov v Mariboru je najbolj prizadeta drž. klasična gimnazija, kjer odreja načelnik prosv. oddelka, naj se takoj izpremeni sestava vseh posameznih oddelkov tako, da ne bo nepotrebne koedukacije. (1. razred naj ima 2 moška in 1 ženski oddelk, 2. razred 1 moški in 1 mešani oddelk itd.) Število oddelkov ostane isto. — Na prvi pogled nič posebnega, a ogledmo si posledice in učinek! Na zavodu so bili doslej vsi oddelki mešani. Spremenila se bo torej sestava v vseh 18 oddelkih tako, da bodo šli ali vsi dečki v vzporedne oddel-

ke ali vse deklice v vzporedni oddelk, na mesto katerih pride del dečkov iz vzporednega oddelka. V prvem razredu mora spremeniti oddelk nad 50 učencev, v sledečih po manj, a v celem kakih 150 do 200, to se pravi: ena petina do 1 četrtina vseh učencev (deklic nad polovico) mora spremeniti součence, razrednika in večino svojih profesorjev. Mi vemo, kako je to neprijetno in slabo za dijake, starše in profesorje! Pomislimo na višješolce, ki so imeli po več let (osmošolci 7 let in so tik pred maturo!) istega razrednika, iste profesorje in iste součence, sedaj pa morajo vse menjati. Razumljiv je njih jok in notranji upor. Razredniki so si vzgojili dober in discipliniran razred, ki se jim sedaj razbije, profesorji so na svoje metode privadili učence, sedaj dobe lahko čisto tuje, starši se boje za uspeh in vidijo bolelost svojih otrok. V 1. razredu mora iti več bratov in sester narazen, ki so imeli skupne knjige in se skupaj v oddelku in doma učili. V 3. razredu (in slično v ostalih) bo v enem oddelku ca. 50 dečkov, v drugem ca. 12 dečkov in 38 deklic; pomislimo na pouk telovadbe dečkov! Ta sprememba se iz-

vrši sedaj v četrtem tednu pouka, ko so se dijaki in profesorji že dokaj privadili na vse novo, ko so v nekaterih vzporednih oddelkih pričeli čitati različne klasične, predelali različno množino učne snovi, ko so že vpisnice, dnevniki, beleške, dij. knjižice in ročni katalogi z imeni dijakov po oddelkih spisani, ko so po oddelkih že organizirani razni odbori, razdeljene funkcije itd., itd.

In končni efekt v smislu naredbodajalca? Edino en oddelk 1. razreda je čisto dekliški, vse ostale deklice so še nadalje v mešanih oddelkih. Ta čisti dekliški oddelk pa bo že čez eno ali najkasneje dve leti tudi mešani in pedagoška praksa nas je poučila, da je bolje, ako se meša že v 1. razredu nego šele v višjih, ko se res zmešajo. Ako pa upoštevamo še problematičnost načela: proti koedukaciji, moramo priti do zaključka, da končni učinek ni minimalen, temveč je — negativen.

Podobno je seveda na ostalih mešanih zavodih v državi.

Upravičeno je torej, ako pedagoški krogi in starši izvedbo take naredbe kot neutemeljeno in zgrešeno odklanjajo.

Afera o zaplenjenem usnju pred sodiščem

Včeraj se je nadaljevala nedavno prekinjena razprava proti bivšemu tovarnarju Valterju Halbarthu, ki so mu zaplenili za okoli 4 milijone din usnja, njega samega pa poslali na prisilno bivanje v Stari trg ob Kolpi. Tudi včeraj

obtoženec ni bil navzoč, zagovarjal ga je njegov pravni zastopnik. Sodnik dr. Obrat je zaslišal bivše uslužbenke leta 1936 opuščene tovarne. Sodnik je razpravo zaradi novih zaslišanj preložil na jutri, v sredo ob 8. uri.

Cene živine in kmetijskih pridelkov

Voli I. vrste din 9, voli II. vrste din 8, voli III. vrste din 6, telice I. vrste din 7, krave II. vrste din 6, krave III. vrste din 5, teleta I. vrste din 8, teleta II. vrste din 7, prašiči pršutarji din 12, za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. vrste prednji del din 15, zadnji del din 16, goveje meso II. vrste prednji del din 14, zadnji del din 14, svinjina din 18, slanina din 24, svinjska mast din 25, čisti med din 18, goveje surove kože din 12. — Pšenica din 350, ječmen din 300, rž din 300, oves din 290, krompir din 200, lucerna din 120,

seno din 110, slama din 50, jabolka I. vrste din 285, II. vrste din 225, pšenična moka din 900, koruzna moka din 550, ajdova moka din 550, za 100 kg. — Trda drva din 150 za kvadr. m, jajca din 1,25 za komad, mleko din 2 za liter, surovo maslo din 38 za 1 kg.

Nov vozni red autobusov Mestnih podjetij Maribor

bo veljal od 6. okt. dalje. Vse spremembe so razvidne v žepnem voznom redu »Avtobus«, kjer so vozni redi vseh avtobusnih podjetij v Mariboru in okolici in ki se dobi za 2 din pri prometniku v Osrednji avtobusni postaji na Glavnem trgu in na stenskih vozniških redih. Tukaj opozarjamo le na glavne spremembe in na nova določila.

Proga Maribor—Studenci: Voznina znaša, kakor na vseh ostalih mestnih progah od slej 2 din. **Proga Maribor—Pobrežje:** Izostane vožnja ob 16.40 uri z Glavnega trga. Vse ostalo je nespremenjeno. **Proga Maribor—Težno:** Ob sobotah, nedeljah in cerkvenih praznikih izostane vožnja ob 19.52 uri z Glavnega trga. Cena je 2 din, enako, kakor na vseh drugih mestnih progah, neglede na vstopno in izstopno postajo. **Proga Maribor—Radvanje—Pekre—Limbuš:** Ob nedeljah in cerkvenih praznikih izostane vožnja ob 10. uri dopoldne z Glavnega trga. Avtobus z odhodom ob 14. uri z Glavnega trga vozi do Limbuša. Zvečer izostane vožnja ob 20. uri z Glavnega trga. **Proga Maribor—Slov. Bistrica—Celje:** V Slov. Bistrico izostane vožnja ob nedeljah in cerkvenih praznikih z odhodom ob 21.30 uri iz Maribora in vozi avtobus, ki odhaja z Glavnega trga ob 18.30 uri naravnost v Slov. Bistrico in ne samo do Zgornje Poljskave. S kolodvora v Mariboru odhaja avtobus v Celje samo zjutraj ob 6. uri, vsi drugi avtobusi v Celje in iz Celja pa vozijo in obstajajo na Glavnem trgu v Mariboru. Potniki, ki žele potovati z Glavnega trga na glavni kolodvor, se lahko peljejo z avtobusom proge Vojašnica kralja Petra—Kolodvor, brez doplačila voznine. **Proga Maribor—Murska Sobota:** Ob nedeljah in cerkvenih praznikih odhaja avtobus iz Maribora—Glavni trg ob 6.15 uri in prispe v Mursko Soboto ob 8.45 uri. Popoldanska dnevna vožnja iz Maribora ostane nespremenjena ob 17. uri. Iz Murske Sobotke pa odhaja avtobus vsak dan ob 6.30 uri in prispe v Maribor ob 9. uri, torej eno uro kasneje kot doslej. Glede morebitne dnevne vožnje v Mursko Soboto iz Maribora ob 6.15 uri in iz Murske Sobotke ob 11.15 uri bo obveščena javnost pravočasno. Voznina na tej progi se je izravnala na odseku od Oseka do Murske Sobotke za 1—3 din. **Proga Maribor—Ljutomer:** Jutranji avtobus prihaja v Ljutomer 5 minut kasneje kot doslej, t. j. ob 8.05 in ima v Ivanjcih ob 7.10 uri zvezo z avtobusom iz Gornje Radgone. Avtobusa ob 5.45 uri iz Maribora in

11.15 uri iz Ljutomera bosta vozila le do vključno 31. jan. 1941; od 1. febr. 1941 bo vozil avtobus ob 5.45 uri iz Maribora samo vsako nedeljo in cerkveni praznik. Voznina na tej progi se je izravnala na odseku od Brengove do Ljutomera za 1—2 din. **Proga Maribor—Sv. Martin:** Ob nedeljah in cerkvenih praznikih odhaja avtobus zvečer ob 18. uri namesto dosedaj ob 19. uri. **Proga Maribor—Selnica:** Izjemna cena za povratne voznice na tej progi je ukinjena in stanejo odslej povratne voznice enako, kakor na vseh drugih avtobusnih progah.

Priplatek 50 par k voznini plača v smislu odobritve kraljevske banske uprave Dravske banovine iz leta 1940., vsak potnik, ki ne kupi voznega listka pred vstopom v avtobus na Glavnem trgu v Mariboru pri prometnem uradniku v Osrednji avtobusni postaji, temveč zahteva in kupi vozni listek šele od šoferja v avtobusu, ki nima sprevednika. Do tega ukrepa so bila mestna podjetja v Mariboru primorana, ker so bili potniki gluhi za vsa opozorila in vse prošnje, da naj kupujejo vozne listke v Mariboru na Glavnem trgu v naprej in ne šele v avtobusih, ki so imeli zato stalne zamude in velik drench pred avtobusi ter so se redni potniki venomer pritoževali proti temu in tudi nadzorna oblast je zahtevala, da se napravi v tem oziru red.

Posebne avtobusne vožnje na Pohorje do Ruske koč (Sv. Arah) prirejajo Mestna podjetja Maribor do preklica vsako nedeljo in vsak cerkveni praznik z odhodom ob 7. uri zjutraj izpred Osrednje postaje avtobusnega prometna na Glavnem trgu. Cena vožnje v eno smer 25 din za osebo ne glede na vstopno in izstopno postajo ter brez vsakršnega popusta. Vožnja se vrši samo, če je plačana voznina najmanj za 20 oseb (500 din). Prijave hkrati s plačilom zneska 25 din za osebo sprejema pisarna v Osrednji avtobusni postaji avtobusnega prometna na Glavnem trgu, tel. št. 22—75, vsako soboto in vsak dan pred cerkvenim praznikom do sedmih zvečer. Če ni zadosti prijav in avtobus ne vozi, se vrne vplačani znesek brez odbitka, sicer pa ne.

Mestna podjetja Maribor bodo skušala vzdrževati neokrnjen avtobusni promet do skrajnih možnosti. S kolikimi žrtvami in težkimi se mora boriti sedaj avtobusni promet, je pač vsakomur znano. Iz teh razlogov se je moralo paziti in se bo pazilo tudi v naprej, da se ne vrši nobena vožnja, ki bi bila sicer morda v rednih razmerah dobrodošla, a danes ni neobhodno potrebna.

Ema Vobič

V splošni bolnišnici v Mariboru je ponedeljek, 30. sept. umrla ga. Ema Vobič, učiteljica v Leskovcu v Illozah. Pogreb blage pokojnice, vzorne vzgojiteljice in dobrotnice bo v sredo, 2. oktobra, ob pol 16. na Pobrežju pri Mariboru.

* **Advokat dr. Ivan HUMAR** je odprl pisarno v Mariboru, Cankarjeva ul. 1.

* **Javna licitacija.** Dne 1. oktobra prične ob 9. uri v običajnih prostorih postaje Maribor licitacija najdenih predmetov.

* **Važno za vsakogar!** Danes je vsakomur nujno potreben denar! Na brezskrben način lahko pridobite premoženje, če nabavite srečno državne razredne loterije v „Gradu Sreče“ Putnik, Maribor, Trg svobode. Zrebanje prvega razreda že 11. oktobra! Pohižite!

Jedilni pribor

bogata izbira

nizke cene

M. Jigerjev sin, Gosposka ulica 15

m Pri včerajšnjem opozorilu predstojništva mestne policije v Mariboru se je prepletala neljuba pomoč. Odločba o novih količinah bencinske mešanice stopi v veljavo 1. oktobra, tako da se od danes naprej dobe za potniške avtomobile in motorna kolesa one količine, ki so jih dobili pred 1. aprilom. Na kupon s tremi navpičnimi črtami za potniške avtomobile pa dobijo vozači 7 litrov.

m **Abonma** — družabno središče! Lepo bi bilo, če bi številni naši industriji in obrtniki kupili vse lože v abonmani! S tem bodo storili veliko narodno in kulturno delo. Abonma pa jim bo nudil tudi družabno središče, kjer se bodo ponovno sestajali s svojimi znanci in tovariši.

m **Nezaklenjeno kolo** znamke NSU z evid. št. 21775 in lov. št. 262133, vredno 700— din, je nekdo ukradel v Vojašniški ulici mizarskemu mojstru Derbovski Viktorju.

m **Tri hruskova drevesa** so neznanč storilec obrlil ponoči na vrtni ravnatelj Mariborske tiskarne Stanku Deteli. Škoda znaša okrog 300— din.

m **Vajenec pobegnil z mojstrovim kolesom.** Pred dnevi je pobegnil od kovaškega mojstra Ivana Potočnika iz Arclina pri Vojniku njegov vajenec 15 letni Ivan V. iz Studencev pri Mariboru. Mojster je vajenca poslal s kolesom v Celje nakupovat razne potrebščine za obrt, fant pa se ni več vrnil, ker je denar zapravil in nato s kolesom pobegnil v Studence. Da ne bi vzbudil sumljivosti, je kolo shranil pri nekem prijatelju v Mariboru, sam pa se podal k materi in jo nalagal, da je mojstrov denar izgubil. Sedaj je prišla za njim ovadba na orožniško postajo v Studence. Orožniki so fanta takoj zaslišali in kolo zaplenili, denarja pa ni imel več. Fant se izgovarja, da je denar izgubil in se zaradi tega ni upal nazaj k mojstru. Ker ima mladi nepravilno že več prestopkov na vesti, so ga ovadili sodišču in ga predlagali za poboljševalnico.

Kino

* **Grajski kino.** Danes prekrasen film o ljudeh, ki hrepene po domovini „Povratek v domovino“. Karl Ludwig Diehl, Brigitte Horney. V četrtek ob 9.49. veliki „Svengalijev večer“. Kupite vstopnice v predprodaji.

* **Union kino.** „Prebujene strasti“, odlični francoski film globoke vsebine z Viviane Romance in Pierre Blanchaie-om.

* **Esplanade kino.** Do vključno četrta senzacijski film „Desperado“. Petek pikantna duhovita veseloliga „Moja hči to ne dela“ z Geraldino Kattovo.

Radio

KAJ VAM PRIPOROČAMO ZA JUTRI?

Ljubljana: 12 V sodobnem ritmu (plošče); 13.02 Sprehod po Balkanu; 18. mladinska ura; 20. prenos iz opere. — **Zagreb:** 20. tamburaški koncert; 20.45 ruska glasba. — **Beograd:** 12.30 narodne pesmi poje Donka Vasiljević ob spremljavi RO; 13.50 koncert na kino-orglah (plošče); 13.50 violinski koncert Milana Dimitrijevića; 17.25 koncert na čelu, izvaja Nikola Mandrino; 17.55 Chopin, koncert za klavir in orkester (plošče); 18.35 koncert na havajskih kitarah; 20. prenos opere. — **Praga:** 16. lahka glasba; 21.05 ciklus Bethovnovih simfonij; 22.30 Kabelečeva Fantazija za klavir in orkester. — **Moravska Ostrava:** 17.30 narodne pesmi; 18.30 zabavna glasba. — **Bratislava:** 12.05 skladbe P. Čajkovskega; 15.30 koncert na violončelu; 19.40 jazz; 21.40 plesna glasba. — **Budimpešta:** 13.30 vojaški orkester izvaja plesne raznih narodov; 17.45 ciganski orkester; 18.55 plesna glasba; 19.50 koncert RO. — **Rim:** 19.30 zabavna glasba; 21.30 violinski koncert Lilla D'albore; 22.10 koncert orkestra. — **Atene:** 19.40 grške pesmi; 20.15 zabavna glasba; 21. lahka glasba; 23. plesna glasba; 23.30 balalajke. — **Andora:** 21.45 eksotična glasba, 23. odlomki oper; 23.15 jazz; 23.30 francoske melodije; 0.15 argentinska plesna glasba. — **Tallin:** 17. koncert mandolin; 19.25 kino-orgle; 20.10 koncert pevskega in plesnega ansambla rdeče vojske. — **Kalundborg:** 14.40 klavirski koncert Chopinovih del.

Vesti: Ljubljana: 7.05, 12.30, 14., 19., 22. Beograd: 6.45, 13.30, 14.40, 19.10, 21.40, 22.40.

FRANCOSKI KROŽEK V MARIBORU

bo otvoril s 1. oktobrom francoski otroški vrtec in vse svoje tečaje za mladino osnovnih, meščanskih in srednjih šol ter za odrasle. Kraj, dan in ura posameznih tečajev so razvidni na lepaku v Gregorčičevi ulici. Vpisovanje bo v kurzihi samih tekom prvega tedna oktobra. Pojasnila glede tečajev se dobe tudi v društveni čitalnici, Gregorčičeva ul. 4-I., ob sredah od 17.—19. ure. Šolnina je zelo zmerna, povprečno po štiri, dinarje za uro. Ker se je pouk francosčine na naših javnih šolah zelo omejil, bodo ti tečaji, nudili marsikomu ugodno priliko, da nadaljuje ali na novo začne ta koristni študij.

JATE DIVJIH GOSI NAD MARIBOROM

Zadnje dni, ko je nastopilo deževno vreme, opažajo meščani nad Mariborom jate divjih gosi. Gosi letijo proti jugu. To preseljevanje pomeni skorajšen nastop hladnega vremena in zime, ker smo sicer videli divje gosi šele sredi zime.

PARCELE SO SE PODRAŽILE

Protokli teden so se podražile tudi vse nepremičnine v Mariboru in okolici. Parcele so se v kratkem času podražile za nad 100%. Prav tako imajo mnogo višjo ceno tudi hiše in druga zemlja.

m **Potujoče občinstvo** opozarjamo na spremembe nove potniške tarife, ki smo jih kot najvažnejše na kratko obravnavali, podrobneje pojasnila in navodila v zvezi z novo železniško potniško tarifo pa prejmejo zainteresirani v vseh poslovalnicah Tujskoprometne zveze »Putnik« v Mariboru.

m **Potniki, ki potujejo s studenčnim avtobusom**, se pritožujejo zaradi velikih luž, ki so ravno na postajališču v dr. Krekovi cesti pri delavnicah drž. železnice. Vsaj na postajališču bi naj bil prostor posut z gramozom.

Zanimivosti

Kopnina na dnu Sredozemskega morja

Fantastični načrt o izsušitvi Sredozemskega morja

V Rimu se mudi nemški inženir Herman Sorgel, projektant fantastičnega načrta o izsušitvi Sredozemskega morja. Izvedbo svojega načrta si zamišlja s pomočjo dveh ogromnih nasipov. Prvi bi bil pri gibraltarski ožini, drugi pa med Sicilijo in Tunisom. Izsuševanje bi obsegalo torej samo zapadni del Sredozemskega morja. Ta del bi bil z nasipom ločen od Indijskega in Atlantskega oceana ter bi se zato stalno izsuševal. Letno bi se mor-

ska površina znižala za 1 m in pol. Končno bi dobili suhe zemlje v površini 750.000 km². To kopnino je Sorgel imenoval Atlantropa. Razpolavljal bi jo kanal, ki bi omogočal še vnaprej pomorsko zvezo med Atlantikom in Indijskim oceanom ter Črnim morjem. Zategadelj bi po mnenju Sorgela tudi Anglija ne bi mogla biti prizadeta. Nova tla bi bila bodoča domovina izseljenih »nadštevilnih« Evropejcev. Sorgel pa predvideva tudi nama-

kanje saharških puščavskih predelov, ki bi obsegalo 450.000 km². Posebna hidroelektrična centrala bi preskrbela celi Atlantropi dovolj električne energije, pa tudi ostalemu Sredozemlju. Ogromno podjetje, kot si ga zamišlja inženir Sorgel, bi bilo pod mednarodno kontrolo. Z njegovo izvedbo bi bila Evropa rešena vseh sedanjih skrbi in tudi vzrokov za bodoče krvave spopade.

Čudežno ozdravljenje slepega dečka

Iz Travnika poročajo o čudežnem ozdravljenju dečka, ki je bil od rojstva slep. Enver Babić iz Travnika se je rodil slep, poleg tega so ga začele v zadnjem času oči še boleti, kar je povzročalo njegovim staršem velike skrbi. Peljali so dečka k raznim zdravnikom, ki mu pa niso mogli niti ublažiti bolečin; da bi še kdaj izpregledal, na to itak nihče ni mislil. Ko so starši izvedeli za slovitega Petra Barbarića, so se zaobljubili Bogu, čeprav so muslimani, ter molili za zdravljenje svojega sina. Odšli so na grob Petra Barbarića, vzeli z njega malo zemlje, jo pomešali z vodo in z to zmesjo mazali dečku oči. V 15 dnevih je dečko izpregledal. O tem dogodku se mnogo govori daleč naokoli, čudežno ozdravljenje pa pripisujejo Petru Barbariću.

Ženo prodal s senom vred

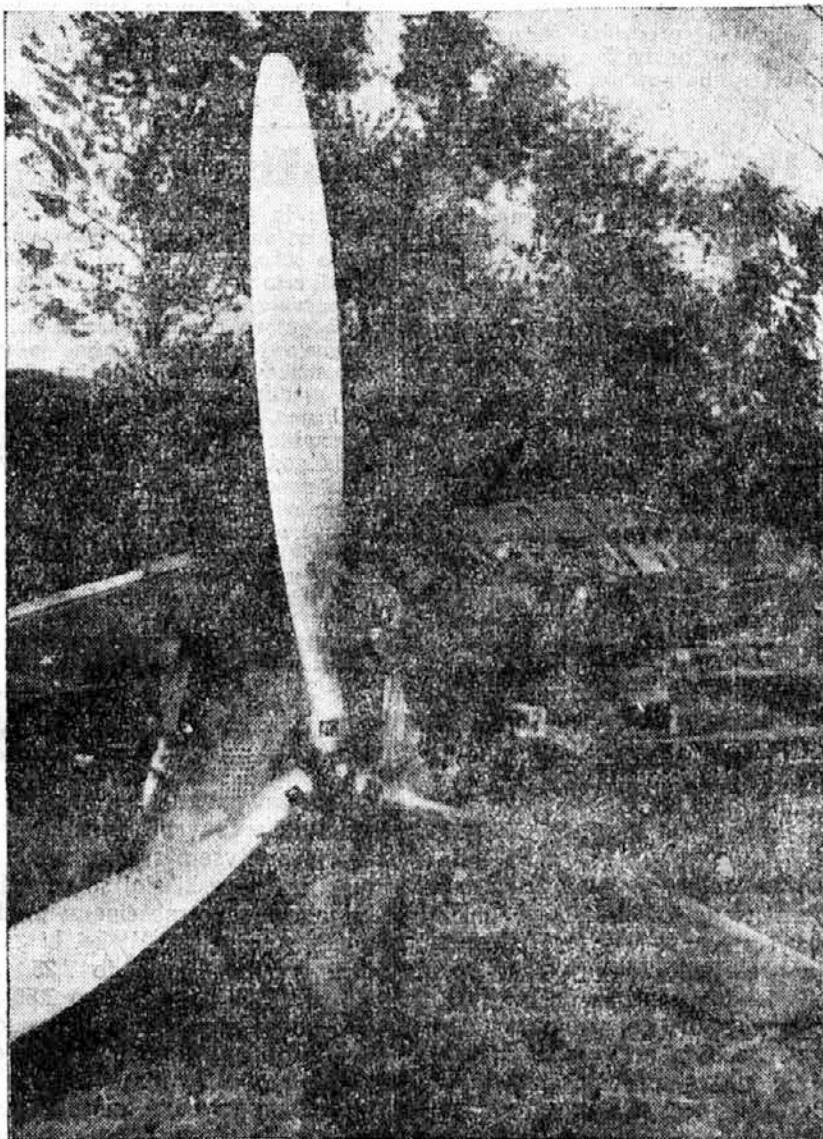
Kmet Milorad Savić iz Brajkovca je peljal s svojo ženo seno v Užičko Požego na prodaj. Med potjo je stalno razmišljal, kako bi pri kupčiji dobil čim več denarja. Nazadnje se je odločil za to, da skrije v seno pred tehtanjem svojo ženo, nekoliko zelene detelje ter dve vreči zobi za konje. Kupec pa je ženo opazil, ko je zlezla z voza, ter je odbil od stehane teže 200 kg, kolikor so bile težke žena, detelja in obe vreči. Prebrisani kmet se bo še moral zagovarjati pred sodiščem.

Mount Everest je dobil konkurenta

Vsi smo slišali, da je najvišja gora na svetu Mount Everest, ki je visok 8.850 m. Toda ker je na svetu menda res vse relativno, izgleda da imajo prav tudi oni, ki proglašajo za najvišjo goro Chimborazo v Andah. Nahaja se v južnoameriški državi Ekvador in meri v višino samo 6.253 m. Kako je to potem mogoče, da je višji od Mount Everesta? Razlika od središča zemlje do morske gladine pri Chimborazu je za 3000 m večja, kot pri Mount Everestu. Morska gladina namreč ni povsod enaka. Chimborazo bi bil potem takem 3000 m višji ter bi vsekakor on prevzel višinski rekord med vzpetinami naše zemlje.

Težka artilerija v pripravljenosti

Propeler in motor ter drugi ostanki nekega razbitega letala. Pri padcu na zemljo se je na zanimiv način ohranil zračni vijak (propeler), ki ga vidite na sliki

Novosti iz „kraljestva nogavic“

Med modnimi novostmi, ki so bile razstavljene na letošnjem dunajskem velesejmu so med drugim zbudile veliko pozornost moderne ženske nogavice, ki jih je ženski svet zelo simpatično sprejel zaradi njihove praktičnosti in okusnosti. Zanke na teh nogavicah se ne spuščajo. Kaj to znači, ve najbolje vsaka, ki nosi drage nogavice, ki postanejo že zaradi najmanjše napake neuporabne. Nova vrsta nogavic se proizvaja na popolnoma drug način kakor doslej, tako da je tudi v fabricaciji finih nogavic pričakovati velikih sprememb.

Druga vrsta nogavic ima to praktično stran, da je izdelana iz materiala, ki ne vpija vode. Te nogavice so zlasti priporočljive za deževno vreme, ker zdrsrnejo

kapljice vode preko nogavice, ki ostane pri tem suha. Te nogavice so torej razveseljiva novost s higienskega stališča.

Pravo senzacijo je zbudila tretja vrsta nogavic, ki so jih pri barvanju tako preparirali, da nobena žuželka ne more piti čiti noge, ki je v njih. Tovarnarji skušajo sedaj izdelati nogavice, ki bi združevale vse te tri lastnosti, vendar je malo verjetno, da bomo v kratkem lahko pozdravili na trgu to res idealno novost.

Spomnite se CMD!

Služkinja - članica organizirane tatinske družbe

Neka milanska družina je imela več mesecev služkinjo, ki so jo vsi v hiši smatrali za vzor in pravi biser v njenem poklicu. Bila je ugodne zunanosti, uslužna, rada je delala, kar ji je bilo naloženo, nikoli ni ugovarjala ter je bila vedno dobre volje. Kmalu je uživala največje zaupanje cele družine.

Ko je služkinja nekega dne zbolela, so jo negovali kakor vsakega družinskega člana. Zaradi tega so se tembolj čudili, ko je služkinja okrevala in nepričakovano izginila brez slovesa. S seboj je odnesla vso svojo prtljago. Ker v hiši niso ničesar pogrešali, so smatrali, da je pobegnila samo iz muhavosti. Nekaj časa so jo iskali, ko pa ni bilo najti sledu za njo, so tudi to opustili, čeprav jim je bilo za dekle jako žal.

Čez nekaj dni se je nepričakovano javila služkinja ter v telefonskem pogovoru priznala svojo bivši delodajalki, da je bila prav za prav članica neke dobro

Neprijeten zajutrek

Jaka sedi pri zajtrku. Pristopi mali Mihec in prosi očeta za deset dinarjev. Kmalu nato se pojavi Majda in prosi:

— Očka, daj mi prosim te, 15 dinarjev. Komaj jo je odrazil, prihiteli starejši Joža in pravi:

— Veš, očka, zdaj mi lahko posodiš 20 din. Jezen vzame „počaseni“ Jaka že tretjič denarnico iz žepa, toda komaj jo je spravil, že pristopi žena in de:

— Ljubi moj Jaka, daj mi 500 din. Moram nekaj nujnega nakupiti!

— Tri sto zelenih! se razjezi Jaka. Kaj mislite, da sem vaša molzna krava?

— Ne, ne, nikar se ne razburjaj! ga poboža žena. Toda, jutri je vendar tvoj rojstni dan...

Panameriška transkontinentalna cesta

Če se bodo uresničile napovedi ameriškega tiska, bodo dobile USA nad vse pomembno pot, ki bo vezala ves ameriški kontinent ter seveda mnogo tudi povečala njihov vpliv na njem. Ta tisk namreč napoveduje, da bodo začeli kmalu graditi ogromno transkontinentalno cesto, ki bo vezala skrajni ameriški sever s skrajnim jugom kontinenta ter tako presekala važno ameriško pomorsko pot — Panamski prekop — nekako v srednjem delu.

Stranka: — Naslednji, prosim!

DELA SOVJETSKE KNJIŽNICE V 100.000 IZVODIH

Sovjetska državna založba je izdala nekaj najnovejših leposlovnih del pisateljice Vande Vasiljevskje. Največ odmeva v tisku so imela njena dela: »Zemlja pod jarmom«, »Obličje dneva«, »Domovina«. Ugodno je bila sprejeta tudi njena knjiga za otroke: »Maček, vrabci in pločniki«. Knjige so izšle v nakladi 100.000 in so bile takoj razgrajbljene.

KAJ JE ŠE RAZKOŠJE

Ako nekdo oponaša svoji ženi, da izda preveč za toalete, naj si prečita to-le:

Lolija Paulina, žena rimskega imperatorja Kaligule v prvem stoletju po Kr. je nosila obleko vredno sto milijonov dinarjev in biserno ogrlico, ki je predstavljala ogromno vrednost stopetinsedemdeset milijonov dinarjev.

Kaj je potem razkošje še tako razsipne milijonarke današnjega stoletja?

organizirane tatinske družbe. Njen posel v tej družbi je obstajal v tem, da si pridobi zaupanje svojih delodajalcev ter v ugodnem trenutku omogoči lopovom, da vlomijo in si napolnijo malhe. Poleg tega je celo javljala svojim tovarišem, kdaj je bilo kje v sosesčini kakšno stanovanje prazno, da so lahko bolj varno vlomili. Ni pa se mogla odločiti, da bi pomagala vlomilcem oropati tudi svojo takratno gospodinjino, ker je bila cela družina preveč dobra in naklonjena. Zaradi tega je raje zapustila svoje službeno mesto ter pobegnila.

Ko je dobila policija prijavo, je kmalu ugotovila, da je »idealna« služkinja povedala resnico. Res je bilo v tistem času več vlomov v sosedna stanovanja, in to vedno takrat, ko so stanovalci bili izven hiše. Ista usoda bi bila zadela tudi njene delodajalce, da niso tako dobro ravnali z njo. Njihova dobrota jih je rešila zla.

Novice

Nova železniška potniška tarifa

Z današnjim dnem stopi v veljavo nova tarifa za prevoz potnikov, prtljage in ekspresnega blaga na progah jugoslovanskih železnic. Prevozne cene so ostale nespremenjene, pač pa se nova tarifa precej razlikuje od stare, in to ne le v formalnem, temveč pri mnogih odredbah tudi materialnem pogledu.

Znatne so spremembe predvsem glede predpisov za nedeljska povratna potovanja. Po stari tarifi so se izdajale nedeljske povratne karte le za potovanja v drugem in tretjem razredu potniških vlakov in za razdalje od 11 do 250 km; po novi tarifi pa se izdajajo nedeljske povratne karte za vse razrede potniških in brzih vlakov in za razdalje od 11 do 300 km. Važna je nova odredba, da se potniki z nedeljskimi povratnimi kartami ob praznikih, ki sledijo neposredno nedelji lahko vrnejo tudi z izletniškimi vlaki, če so ti v prometu. Če je torej ponedeljek praznik, se potnik z nedeljsko povratno karto lahko vrne z večernim izletniškim vlakom in ne kakor sicer najkasneje do 12. ure. Po novi tarifi so možna nedeljska povratna potovanja tudi na razdalje preko 300 km, vendar pa mora potnik za razliko preko 300 km pri odhodu in pri povratku plačati normalno vozno ceno. Če je nedeljsko potovanje v povratku daljše kakor v odhodu, plača potnik za razliko normalno vozno ceno.

Cena voznih kart za izletniške vlake, ki so v prometu na turističnih progah, je po novi tarifi enaka ceni za nedeljske povratne karte, medtem ko je po stari tarifi za izletniške vlake veljal 50%-ni popust. Važna je odredba nove tarife, da železnica izletniške vlake lahko odpove s samo objavo na potniških blagajnah.

Znatne in zelo ugodne spremembe je prinesla nova tarifa v predpisih za skupinska potovanja. Tozadevno je bila po stari tarifi določena tabela na podlagi katere so bili popusti diferencirani po številu oseb, ki so tvorile skupino in po kilometraži predvidenega potovanja. Odredbe nove tarife so enostavnejše in bolj praktične. Skupine od 8 do 29 oseb uživajo 33% popusta, skupine 30 in več oseb pa 50% popusta. Popust velja za vse razrede potniških in brzih vlakov, vendar pa za najmanj 31 km vožnje. Otroci plačajo polovico. Pri skupinah od 15 do 49 oseb uživa 1 vodja skupine brezplačno potovanje, pri skupinah od 50 do 99 oseb 2 vodji, pri skupinah večjih od 100 oseb po 3 vodje. Skupinska potovanja se morajo pisмено prijaviti odhodni železniški postaji ali pa biletarnici »Putnika«. Pri skupinah od 50 oseb se mora potovanje prijaviti 12 ur pred odhodom, pri večji skupini pa najmanj 24 ur pred odhodom vlaka. Tudi glede skupinskih potovanj s poslenimi vlaki so v novi tarifi nekatere spremembe. Najmanjša vozna cena je znižana od din 5000.— na din 3000.—. Jamstvo za posebni vlak znaša po novi tarifi le din 2000.—, medtem ko je znašalo po stari tarifi din 3000.—. Na vsakih načelih 100 potnikov se odobrava po novi tarifi brezplačen prevoz po 1 vodja.

Glede ugodnosti za turistična potovanja naših državljanov, to je za potovanja v svrhu zdravljenja in odmora nova tarifa žal ni prinesla nikakih sprememb. Nova tarifa izrecno določa, da mora vsak potnik, ki uživa popust za turistična potovanja, na zahtevo železniških organov dokazati svojo identiteto z legitimacijo s sliko. Glede predpisov za turistična potovanja iz inozemstva predvideva nova tarifa manjše spremembe.

Znižane vozne karte za mladoporočence pri poročnih potovanjih imajo po novi tarifi veljavnost 10 dni ter se potovanje lahko poljubno in brez potrdila prekine. Po stari tarifi so imele te karte veljavnost navadnih voznih kart in tudi prekinitve so bile omejene.

Polovična vožnja za skupine najmanj 4 članov raznih sportnih in turističnih organizacij velja po novi tarifi za vse potniške in brze vlake in za poljubne razdalje; skupina mora potovati v tistem razredu. Legitimacije, na podlagi katerih se odobrava polovična vožnja imajo sedaj veljavnost za 3 koledarska leta, medtem ko je bila po stari tarifi veljavnost le za 1 leto.

Predpisi glede ugodnosti za posamezna dijaška potovanja so ostali v glavnem nespremenjeni. Pač pa predvideva nova tarifa znatnejše spremembe predpisov za šolske ekskurzije. Popust za šolske ekskurzije, ki velja

za skupine najmanj 10 dijakov znaša 66%, medtem ko je prej znašal 75%. Na vsakih 10 dijakov uživa po 1 profesor odnosno učitelj kot spremljevalec enak popust. Popust velja sedaj za III. razred potniških in brzih vlakov brez vsake omejitvi razdalje. Veljavnost vozne karte za šolske ekskurzije je podaljšana na 15 dni za vsako potovanje v eni smeri; prekinitve potovanja je dovoljena brez potrdila na vseh postajah, ki so navedene v vozni karti. Važna je odredba, da se mora vsaka šolska ekskurzija 8 dni pred nameravnim odhodom pisмено prijaviti pristojni železniški direkciji.

Tudi za predplačilne karte, za mesečne dijaške karte, za mesečne uradniške karte, za tedenske delavske karte, za peronske karte itd. predvideva nova tarifa večje in manjše spremembe. Nova tarifa tudi točno določa, kakšne morajo biti fotografije na legitimacijah, ki se predlagajo železniškemu organom v zvezi z raznimi ugodnostmi in popusti.

Litijski gasilci v službi bližnjega

Pod vodstvom novega agilnega predsednika g. Mr. Darka Brillija beleži litijsko gasilsko društvo vrsto uspehov, ki so velike važnosti za ves litijski okoliš. Pretekli teden je končal dvomesečni večerni samaritanski tečaj, katerega je posečalo redno 40 litijskih deklet in žena. Tečaj so gasilci zelo skrbno pripravili ter se res potrudili, da je dosegel svoj namen. Predavali so gg. zdravnika dr. Orel Vladimir in dr. Ukmal Polde ter predsednik Mr. Darko Brillij. Po končanih izpitih pa bodo priredili gasilski zopet ciklus predavanj za vse hišne posestnike.

Že več let se pripravlja, da bi gasilci dobili nov dom, kajti stari že desetletja ne odgovarja potrebam, a razna spletkarenja so resno delo skozi leta zavlačevala. Sedanja uprava pa je sklenila, da še letos postavi nov dom ter v ta namen že kupila prostor ob Savi, ki po mnenju strokovnjakov v ta namen po svoji legi in razsežnosti najbolje odgovarja. Stavbni načrt, ki predvideva dve veliki shrambi za

orodje in avtomobile, moderno umivalnico, stolp za sušenje cevi, veliko sejno sobo, tajniško sobo in stanovanje za hišnika, je napravil zelo uspešno tehnik g. Gorenc Franci ml. Proračun znaša 300.000 din, vendar pa bo zidava gotovo cenejša, ker gasilci upravičeno računajo na podporo občine in vseh hišnih posestnikov, da jim bodo brezplačno navozili ves gradbeni material.

Upamo, da se bodo gasilske vrste v Litiji pomnožile z mladimi in nesebičnimi ljudmi, ki bodo pod vodstvom sedanje uprave gotovo našli popolno razumevanje. Zelim pa tudi, da bi upravi uspelo izvesti vse načrte s pomočjo uprave občine Litija pod predsedstvom gosp. Hinka Lebingerja, ki je vedno pokazal največje razumevanje za vse potrebe tega za kraj tako potrebnega društva.

Darujte za Sokolski dom!

Neznosna draginja v Trbovljah

Že stara stvar je, da je trboveljski trg najdražji v Sloveniji. Mestni trgi, ki oskrbujejo predvsem srednji uradniški, obrtniški in trgovski sloj so cenejši kot naš, ki zalaga s potrebščinami predvsem rudarski proletarijat. Mleko, ki ga Ljubljanci dobivajo po 2 do 2,25, plačujemo Trboveljani že dolgo po 2,50 in mlekarice so že napovedale ponovno zvišanje cen. Povsod drugod prodajajo kmetje krompir po 1,50 din; v trboveljskih hribih pa zahtevajo za mernik krompirja 50 in celo že 60 din. Oblast bi morala nastopiti tudi proti špekulantom v kmečkih vrstah. Če se kmet iz ostalih predelov Slovenije zadovolji z nižjo ceno, zakaj bi moral baš rudar plačevati najvišjo ceno? Na vsak način pa bi morala tu posredovati občina in če ni mogoče drugače izenačiti cene, naj bi občina sledila ljub-

ljanskemu primeru in naj bi sama organizirala aprovizacijo najvažnejših potrebščin.

Trboveljski drobiž

Kako je to mogoče? V Trbovljah imamo na razdaljo 100 metrov dve trgovini. V prvi ni zmanjkalo riža. Ves čas so ga dobivale stranke po 14— din kg in sicer po pol kg na teden. V drugi pa je zmanjkalo riž že pred dvema meseci. Sedaj pa ga ponuja trgovci po 18— din kg.

Obvezna telesna vzgoja. Pred kratkim je bila uvedena za 126 gojencev obrtne in trgovske nadaljevalne šole obvezna telesna vzgoja, ki jo vodijo učitelji gg. Kramar, Slokan, Vidmar in Tič. Šef občinskega odseka za obvezno telesno vzgojo pa je učitelj g. Lunder. Občinski zdravnik g. dr. Krasnik, ki je bil predlagan za predavatelja higiene ni bil še doslej imenovan od pristojne oblasti.

Sneg je v nedeljo pobelil vrhove Kuma, Mrzlice in Sv. Planine.

Sergiusz Plasecki

★ LJUBLJENEC ZVEZD

142 Roman iz tihotapskega življenja na bivši poljsko-ruski meji

Naslednjega večera sva prekoračila pri Olšincih mejo. Bodečo žico sem prerezal s škarjami, ki jih poslej nosim stalno s seboj. Po gozdu sva šla proti drugi obmejni liniji. Hodila sva po znanih poteh, tiho, brez besed. Ko sva prišla v Starovaški gozd, sva zavila na cesto. Po njej sva prišla slednjič na križišče treh cest. Tu je stal kašipot s tremi ročicami. Tu je bilo pol poti iz Rokovega do Minska. Krisa se je ustavil ob kašipotu. Sedel je v travo in potegnil iz žepa steklenico. Dvignil jo je proti mesečini in dejal:

— Že dolgo nisva pila likerja... Kaj? Pa se napijva za slovo... Zakaj, prav gotovo se nikoli več ne bova v življenju srečala...

Strgal je s steklenice staniolni zamašek in rekel:

— Zdravstvuj in bodi srečen, pa nikoli se ne daj tem falotom v roke!

Nagnil je in izpil polovico, nato je pomudil meni.

— Naj te vsepovsod spremlja sreča! — sem mu rekel.

Izpil sem in vrgel steklenico ob tla, da se je zvenekajoče razletela po cesti. Prižgala sva si cigarete.

— Veš kaj? — je dejal Krisa.

— Poslušam te, govoril!

— Ti moraš položiti Berka... Vsaj

enkrat... Jaz tukaj ne morem več ostati... Moram iti odtod... tja... Toda ti ostani in stori, kar ti velim! Ali storiš?

— Prav, bom!

— Zanesljivo? Daj mi besedo!

— Če ne preneha hoditi čez mejo, prav zanesljivo!

— Prav praviš!

Spet sva si prižgala cigarete... Potem je Krisa vstal. Ogledal se je okoli sebe in daleč čez polja ter mi rekel:

— Veš kaj? Blizu Kamenice je živel kmet. Bil je skregan z gospodarjem. Nekeč mu je gospodar storil krivico. Kmet se je odločil, da se mu maščuje. Nekega dne je prišel na kmetovo dvorišče gospodarjev pes. Kmet je imel v rokah koso. Zamahnil je in odsekal psu nogo. Tako je bilo. Ali me razumeš?

Saj nisem vedel, kaj s tem meni, a sem kljub temu dejal:

— Da, razumem te!

— Torej, zbogom! Mudi se mi že!

Močno mi je stisnil dlan ter se naglo spustil proti Stari vasi. Gledal sem za njim. Ali se bo ozrl? Ni se ozrl... Kmalu nato je utonil v morju mesečine na robu Stare vasi. Pomislil sem, da se mu lahko zgodi kaj hudega. V Stari vasi so navadno prežali konfidenti, policijski agenti in čekisti. Zašto smo se tega kraja

izogibali... Dolgo sem čakal: ali bodo padli strelji? Znabiti bo treba tovarišu na pomoč? Toda vse naokoli je vladala popolna tišina...

Obrnil sem se in odšel proti zapadu. Bil sem torej sam... popolnoma sam na vsej meji. Da, ta pot je bila žalostna. S slastjo bi se napil, toda nisem imel niti kapljice vodke. V stari žganjarni imam sicer nekaj steklenic žganja, toda to je daleč za mejo...

Ko se je zdanilo, sem bil že blizu meje. V Olšincih sem legel v grmovje. Za mano je šumel velik borov gozd. Pred menoj se je vlekel pas vitkih jelš vse tja do meje. Tako ležim v vlažni dolini. V rokah imam dve repetirki. Z očmi prežim proti meji. Glej, za sebu čujem rahel šum. Ozrl sem se. Iz skupine smrek je prišel velik rdeče-siv volk »samotar«. V skokih je pretekel dolino ter legel kakih dvajset korakov od mene v grmovje.

Prav gotovo ima nahoč, — sem pomislil, — saj bi me sicer moral zavohati. Ta hip je volk bliskovito obrnil glavo v levo. Na hrbtu se mu je naježila dlaka. Zrem mu v oči. Ne beži. Renči in stiska zobe.

Z desne sem zaslišal od meje korake ljudi. Sprva tihe, toda čedalje glasnejše. Pod oljšami hitijo trije rdečearmenjci. Ustavili so se. Pa spet hitijo naprej... V rokah tiščim repetirki...

Šli so mimo in že se oddaljujejo. Volk pa je skočil na plano. Hitim za njim. Volk beži proti bodeči žici, ki varuje prehod čez mejo. Čudovito: našel je

odprtino, ki sem jo sinoči prerezal s škarjami.

— Vraže se mu mudi!

Za njim sem prekoračil žico ter se pogreznil v gozd. Nato sem odtod hitel proti zapadu.

15.

Samoten blodim po gozdovih, lokah in poljih. V nočeh se plazim ob meji. Samota in skrivnostna tišina, ki leži nad gozdovi in polji, sta me naučili marsičesa. Naučili sta me spoznati ljudi, tudi one, ki jih ne poznam... Samota me je naučila misliti in ljubiti... Ljubim gozd — kakor ris, kakor volk. Ljubim orožje kot svojega najboljšega prijatelja. Toda nad vse ljubim noč, to svojo najzvestejšo ljubico. Vsako noč pozdravim z radostjo in navdušenjem... Ko pa so noči temne in se nebo gosti v mrakovih, si obesim na prsa busolo ter v njenem varstvu blodim po obmejnih gozdovih.

Večer za večerom zapuščam svoja skrivališča in brodim skozi temo. Na konec strelne cevi sem navezal malo belo krpo, da laže in zanesljivejše merim v temi. Včasih so noči tako temne, da mi tudi to nič ne pomaga. Takrat se zanašam na sluh in svoje tenke čute, ki sem si jih izostril do neverjetnosti.

Skoraj vsak dan prekoračim mejo. Hodim tiho kot mačka. Ponoči, ko ni veta, hodim bos... Kolikokrat sem se že približal stražam tik pred nos. Igram se z življenjem. Izzivam. Drzno postavljam svoje življenje na kocko.

(Dalje.)

Celje

Celjski javni nameščenci nimajo zastopstva

Celje je veliko upravno središče in ima torej iste urade kakor druga središča, zato ima zelo mnogo državnega in samoupravnega uradništva. Ta delež na prebivalstvu se celo v Celju še bolj pozna kakor n. pr. v Mariboru, kjer je vendar tudi poleg uradnega tudi trgovsko življenje zelo živahno. Vendar pa se ta odstotek uradništva v življenju celjskega mesta skoraj ne pozna, ker se uradniški življenji ni znal uveljaviti, saj nima nikjer besede. Je sicer nekaj uradnikov tudi v javnih zastopstvih, vendar tja so jih delegirale politične stranke in zato tam tudi zastopajo le politične interese ter se ne ozirajo na potrebe svojega stanu.

V Celju obstaja sicer odsek mariborske Nabavljalne zadruge, pa to je vse. Nihče pa se ne briga za to, da bi uradništvo in nameščenstvo sploh doseglo kakšne koli

ugodnosti, čeravno bi jih v Celju mnogo bolj potrebovali kakor po drugih mestih, saj je znano, da je Celje najdražje mesto s starinskimi stanovanji, saj Savinjska dolina hodi sama kupovat vsa živila na celjski trg mesto da bi kaj na trg prinašala. Da taki kupci ob letih z dobro hmeljsko kupčijo živila prav izdatno dražijo, bo pač razumel vsak, tudi če tega ni občutil na lastni koži.

Skratka: celjsko uradništvo nima nikakega zastopstva, ki bi mu moglo priboriti kakršno koli upoštevanje v sedanjem gospodarskem položaju. V listih čitamo n. pr. razpis gledališkega abonmaja, kakor ga razpisujejo v Ljubljani in Mariboru. Pa v Ljubljani in Mariboru imajo uradniki pri abonmaju popust, v Celju pa se jim milostno dovoli, da morejo abon-

ma plačevati v obrokih, kakor — vsi drugi. Tudi v obeh kinih ne uživajo uradniki nikakih ugodnosti razven, da smejo plačevati tako zvani gledališki dinar tudi v juniju in juliju — kakor vsi drugi, čeprav je v teh mesecih že bil ukinjen tako v Ljubljani kakor v Mariboru. — Za te stvari ni nikomur mar, kakor tudi ni nikogar, ki bi naročil za uradništvo skupaj drva ali krompir, kar bi vse prišlo skupnosti uradništva v korist, če bi bilo v pravih rokah. Tako pa se vsaka skupina uradnikov drži zase, tarna in toži, pa ne ukrene ničesar, da bi se sestal kak odbor, ki bi vsaj gospodarsko opomogel najnujnejšim potrebam. Nekaj bi se dalo takoj doseči, le zahteve je treba staviti in jih podpreti. Dokler pa si uradništvo samo ne bo hotelo pomagati, mu tudi drugi ne bodo pomagali.

Uradnik.

c Celjski pododbor Udruženja rezervnih podoficirjev je imel v nedeljo prijateljski sestanek s tovariši v Trbovljah. Na sestanku je bilo sklenjeno, da se ustanovi v Trbovljah poverjenstvo. Za predsednika pripravljalnega odbora je bil izvoljen g. Kuhar. Sestanka se je udeležilo okoli 40 članov, ki so vsi pristopili v organizacijo. V območje poverjenstva Trbovlje spadata tudi kraja Zagorje ob Savi in Hrašnik.

c Umrl je v Straži pri Rogatcu inž. Alfred Dietrich, nameščenec steklarne v Straži.

c Policija je v Celju 24. sept. zaplenila nekemu brezposelnemu trg. pomočniku Alojziju G. ženski rjavi zimski plašč s svileno podlogo, vreden 600 din. Komur bi bil tak plašč med 22. in 24. sept. ukraden v Celju ali okolici, naj se prijavi na policijo. Alojza G. so oddali radi tatvin sodišču.

c Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico bo v torek 8. oktobra od 8. do 12. ure dopoldne v posvetovalnici Združenja trgovcev za mesto Celje, Razlagova ulica 8, pritličje, levo.

c Sneg je zapadel od nedelje na pone-deljek globoko v okolico Vitanja.

c Obsojeni žid Marcel Steiner iz Sombora, ki je hotel v Celju po verižniški ceni prodajati slanino, se je pritožil proti obsodbi. Če bo obsodba potrjena, bo za-

plenjenih 1900 kg slanine prodanih na javni dražbi, izkupiček pa porabljen za reveže.

c Policija je aretirala nekega 35 letnega Dragišo F., doma iz Golubačkega okraja v Srbiji radi splošne sumljivosti. Pri njem so našli večjo vsoto denarja, za katero ne more dokazati, odkod izvira. Policija vrši poizvedbe.

c Prvi kostanjariji so se pojavili v Celju. Liter pečenega kostanja se prodaja po 6 dinarjev.

c Konja sta se splašila 41 letnemu posestniku Ignacu Romihu iz Zagorja pri Pilšanuju, ko je vozil vino iz Vrača. Romih je prišel pod kolesa, pri čemur mu je zlo-milo roko v komolec. Iskal je pomoči v celjski bolnišnici.

c Zetev smrti. V Zavodni pri Celju je umrla 54 letna babica Katarina Zupanc, v bolnišnici pa sinček železostugarja Albin Jenko iz Čreta pri Celju.

c Malo mirneje bi lahko bilo. Stanovalec iz Kolenčeve ulice nas prosi za objavo: Na celjski postaji pričenejo s premikanjem vozov okrog polnoči, kar traja do zgodnjih jutranjih ur. Premikanje že samo na sebi povzroča ropot, tako povzročajo nemir-tudi znaki z živžiganjem. Ni pa menda potrebno, da premikači še poleg kričijo razne vzklake kakor »žlajfaj!«, »bremzaj!« in dr. Prvemu in drugemu se ne da od-pomoči, kričanje pa ni predpisano in kali stanovalec tamošnjega okoliša po nepo-trebem nočni mir.

Ljubljana

Čevljarški izdelki se bodo hudo podražili

Združenje čevljarjev za ljubljanski okraj je sklicalo v nedeljo sestanek, ka-terega se je udeležilo nad sto čevljarških mojstrov iz Ljubljane in okolice. Prvo so se posvetovali o zahtevi čevljarških po-močnikov po zvišanju mezd za 35% in so sklenili, ker so bile pomočnikom že enkrat povišane mezde za 15%, da pri-stanejo še na 10% poviška, skupno torej 25%. O tem bodo zdaj še pogajanja med mojstri in pomočniki.

Nadalje so razpravljali mojstri o povi-šanju cen vsem čevljarškim izdelkom z ozirom na to, ker so tovarne podražile usnje za 60 do 80%. Sprejet je bil novi cenik, ki ga je sestavilo mariborsko zdru-ženje čevljarjev. Kaj bo veljalo popravilo čevljev po tem ceniku, tu le nekaj pri-merov: templanje moških čevljev (pod-plati in pete) 80 din, zbiti tempianci 75 din, pete same 24 din, ženski templanci 57 din, pete same 15 din. Človeku se je-žijo lasje! Kako bo zmoget do delavec, mali uradnik ali nameščenec? Saj se je celo ljubljanskim čevljarškim mojstrom ta mariborski cenik zdel več ali manj pretiran, vendar so ga iz solidarnosti sprejeli.

Sicer je pa razumljivo, da če so se

Poplave na Murskem polju

Po nekaj dnevih krasnega, tako rekoč vročega poletnega vremena, je v soboto in nedeljo spet lilo. Dež ni hotel prenehati in Mursko polje je zopet polno vo-de. Vsi potoki so se razlili preko trav-nikov in njiv. Zemlja je tako čista, da sploh ne more več požirati ogromnih vodnih mas, ki derejo vprek in vprek. Poljski pridelki, ki so še na njivi, so uničeni. Kmetovalci sedaj zopet ne bodo mogli orati, ker je težka ilovnata zemlja tako mastna, da konji sploh ne morejo vleči pluga. Tudi sejati letos ne bodo mogli s stroji (tako sejanje je najbolj eko-nomično), ampak z roko, ker sejalne cevi sploh ne morejo predreti niti zorne zemlje.

zvišale mezde in se je podražilo usnje, čevljarški mojstri ne morejo več delati po dosedanjih cenah. Kakor povsod tiči tudi tukaj zlo v tem: producenti navijajo cene. Zato je umesten predlog, ki je bil sprejet na tem sestanku, naj bi oblastva uvedla strožjo kontrolo nad zalagami us-nja in kontrolo po usnjarskih tovarnah ter nastopila z najradikalnejšimi ukrepi proti špekulantom in verižnikom z us-njem. Po našem mnenju pa bi bilo treba storiti še več: usnje oziroma obutev spa-da tudi med najnujnejše življenjske po-trebnosti, zato naj bi se popisale takoj vse zaloge usnja in maksimirale cene vsem usnjarskim izdelkom. Drugače ne bomo zajezili draginje ne tu ne drugod. Treba je uporabiti vsa sredstva in ra-čunati tiste, ki tega nočejo razumeti da sedanji čas zahteva od slehernika neko žrtev in da se moraš zadovoljiti z manj-šim dobičkom, kot si ga bil navajen v normalnih časih.

a. Mestno delavstvo je s svojo spomenico, o kateri smo zadnjič poročali, deloma do-seglo zboljšanje svojega položaja. S 1. okto-

brom bodo prejeli vsi nestalni in sezonski delavci začasno izredno draginjsko doklado in sicer dnevno po 3 dinarje za žene in vsa-kega otroka. Nadalje bodo tudi vsi aktivni in upokojeni mestni uradniki od 1. oktobra pre-jemali doklado po 50 din za vsakega otroka, enako kakor jo prejemale državni uradniki.

a. Novo slovensko glasbeno delo. Znani skladatelj prof. Osterc je skomponiral novo simfonijo, ki jo je posvetil šefu ljubljanske bolnišnice primariju dr. Vladimirju Guzelju v zahvalo za srečno izvršeno operacijo. Simfo-nija obsega štiri stavke, ki je vsak simfonična slika zase. V glasbenih krogih se o tej sklad-bi, ki je nekaj novega v slovenski glasbeni umetnosti, izražajo zelo pohvalno.

a. Ljudski kruh nameravajo ljubljanske pekarnice poceniti za 75 par. tako da bo odsej namesto po 6 po 5.25 din.

a. Zimski plašč nosijo od nedelje naše planine. Sneg jih je pobelil mestoma glo-boko dol do vznožja. Celu na Smarni gori je že snežilo. Če ne bo še kaj toplih dni, bo sneg po vrhovih planin kar obležal.

a. V poštni službi je upokojena kon-trolorka Ivana Krašovec v Ljubljani, v železniški pa je premeščen strojevodja Ja-nez Čuk iz Karlovca v Ljubljano.

Ptuj

Sporazum med krojaškimi mojstri in pomočniki

Pogajanja med krojaškimi pomočniki in mojstri za kolektivno pogodbo so pri-vedla do sporazuma, po katerem bi se regulirale mezde pomočnikov tako, da bi prejeli pomočniki načelno tedensko mezdo in sicer I. razred oni z nad 5 let pomočniške prakse din 315 tedensko; II. razred t. j. pomočniki z več kot 3 letno prakso din 270, a vsi do 3 let samo din 200 tedensko. Sporazum je podpisan kot posebni akt, kolektivna pogodba pa kot taka s strani mojstrov zavrnjena. Izva-jati bi se imel, če članstvo obeh strani nanj pristane v 5 dneh. Pomočniki bi na sporazum pristali, vendar izključno pod pogojem, da služi kot osnova kolektivni pogodbi, ki mora biti s strani mojstrov podpisana. Tudi se mora doba mladih pomočnikov, ki bi delali za »praktikant-sko mezdo« skrajšati za največ 6 mesecev. Po takem sporazumu bi moral de-lati kvalificirani delavec 3 leta za mez-do, ki niti ni minimalna. S tem bi si po-močniki v današnji dobi 100% podražitve življenjskih potrebščin — zmanjšali mez-de. In kaj takega pač nihče ne more pri-čakovati od njih. Omeniti je še, da delajo v Ptuj v veliki večini sami mladi po-močniki. Več kot 60% njih še nima 3 leta pomočniške prakse. Ako mojstri ne bodo uvideli upravičenosti tega stališča, so

o. Nesreča z žago. Pred dnevi se je pri delu težje ranil 31letni drvar Založnik Vinko iz Pake pri Vitanju. Pri žaganju mu je zdr-snila žaga, da se je močno urezal v levico. — Zdravi se v slovenjegraški bolnišnici.

o. Težka nesreča delavca pod vozom. V četrtek dopoldne se je pripetila v šostanjski okolici težja nesreča, katere žrtev je postal 50letni hlapec Pečovnik Anton. Za gospodarja je vozil navedenega dne les s hriba Perični-ka domov v Gaberke; na klancu je hotel voz zavreti, a na blatni poti mu je spodrsnilo, da je padel pod zadnja kolesa, ki so ga težje poškodovala. Stanje ponesrečenca je resno.

o. Delničar družbe za tiskanje tisočakov je hotel postati neki petičnejši kmečki posest-nik pri Novem mestu. Dal je neznanca v ta namen 20.000 din, da ga včlani v plodonosno podjetje. Toda ni videl več ne neznanca, ne ponarejenih jurjev, pa tudi svojih seveda ne.

o. 40 vlomov v enem letu je zagrešila ta-tinska družba bratov Omerzov iz Krškega. Vrednost nakradenega blaga znaša 120 tisoč dinarjev. Sedaj so aretirali tudi sestro, ki je imela skrito še zadnje nakradeno vsoto 6000 din v zemlji.

o. Rektorat univerze v Ljubljani nazna-nja, da je upravo konvikta »Dom visoko-šolk« začasno prevzela univerzitetna upra-va. Prošnje za sprejem v dom je treba na novo vložiti na rektoratu univerze do 5. oktobra do 12. Prosilke morajo prilo-žiti svojim prošnjam naslednje listine v izvirniku ali v spodno uverovljenem pre-pisu: 1. Rojstni in krstni list, 2. zrelostno spričevalo, 3. potrdilo o dosedanjem študiju in o študijskih uspehih, 4. pravilno izstavljen premoženjski izkaz ali ubožno spričevalo.

o. Pomanjkanje bencina? Tatovi so že dva-krat odnesli večje količine bencina in olja iz garaže soboškega avtoprevoznika G. J. R. k. s. a. Prvič je bilo iztočenih iz bencinskega rezervoarja 60 litrov bencina in 8 kg olja ter ne-kaj orodja. Pred kratkim pa so vlomili na isti način in odnesli 25 l bencina. Orožniki so iz-sledili storilca v osebi bivšega prevoznikove-ga uslužbenca, ki priznava samo prvo tatvino.

o. V Ljutomeru so v nedeljo pokopali tragično preminulo 75 letno Marijo Erja-sec. Pokojna je bila zelo narodna in na-predna gospodarica in je igrala v predvoj-ni dobi v narodnih slovenskih društvih v Ljutomeru in okolici veliko vlogo. Za-dela jo je kap v trenutku, ko je šla v klet po neke drobnarije.

n. 30.000 dinarjev nagrade je razpisanih za onega, ki bo odkril sled za roparskimi morilci, ki so v Vinkovcih umorili me-sarja Ivana Balentovića in njegovo ženo.

ZAHTEVE TRGOVSKIH-NAMEŠČENCEV

Tudi trgovski nameščenici zahtevajo povišanje plač. Sestavili so indeks, s ka-terim so se jim življenjske potrebščine dokazano podražile za več kot 100%. Kljub temu pa zahtevajo samo 50% povi-šanje, upoštevajoč splošni gospodarski položaj. Združenje trgovcev jim je pri-znalo upravičenost in skromnost njihove zahteve. Prepušča pa posameznim trgo-vcem-poslodajalcem, da po svoji uvidev-nosti rešijo to vprašanje. Trgovski name-ščenici čakajo sedaj, kako se bo izkazala ta uvidevnost.

p. Ker je pričelo z malimi presledki močno deževati, zopet izstopajo potoki kot Grajena, Rogoznica, Pesnica, Dravinja, Be-la in preplavljajo polja in travnike. Na mnogih mestih dere voda po cestah in znova ruši brvi in mostičke. Te večkratne poplave živo dokazujejo, da so neregulirane struge s obrabljeni bregovi pretresne, da odvajajo ob nalivih ogromno vodno maso.

p. Nogo si je zlomil pri padcu 74 letni preužitkar Segula iz Gerlincev pri Sv. Lov-rencu v Slov. goricah.

Jugoslovansko - nemški gospodarski sporazum

Nemčija hoče imeti marko za vodilno devizo v Evropi

Na zasedanju nemško-jugoslovans-kega stalnega odbora, o katerem smo deloma že poročali, je bilo podpisanih nekaj izredno važnih sporazumov. Te-čaj marko v jugoslovansko-nemškem kliringu je bil povišan na 17.82 din. Za stare posle je določeno prehodno stanje, po željah naših gospodarskih krogov. Plačilni promet z Belgijo in Norveško bo urejen slično kot že prej z Nizozemsko. Vsi posli iz bla-govnega prometa, sklenjeni od 1. okt. dalje, bodo likvidirani po jugoslovansko-nemškem kliringu. Tako bodo vsi izvozniki blaga v protektorat dobili plačane svoje terjatve enako kot za blago, prodano v Nemčijo. Povprečno

bodo dobili za marko 14.80 din. Fak-turiranje v kronah bo pretvorjeno v nemške marke v razmerju 10 RM za 100 Kč. Novi uvoz blaga iz protekto-rata bo treba plačati po tečaju 17.82 din za 1 RM. Pri tem bodo eventualne obveznosti pretvorjene v nemške mar-ke v razmerju 10 Kč. za 1 RM. Obvez-nosti za blago, ki ga bodo uvozili v našo državo tudi iz protektorata po 1. okt., in to po zaključnih tečajih do 30. sept. t.l., bodo izvršene po prejš-njem češkomoravskem kliringu. Pla-čila v kliring pa morajo v tem primeru biti izvršena do konca marca 1941. O tem, kako bo plačevanje urejeno, bo-do izdana še pojasnila.

Vodja nemške delegacije dr. Land-fried je v svojem govoru beograjskim Nemcem o pogajanjih med drugim iz-javil: Nemčija hoče imeti marko za vodilno devizo v Evropi. Ne more več trpeti, da bi kakšna država v Evropi bolj vrednotila dolar, kot nemško mar-ko. Zato je tudi pri sedanjih pogaja-njih prišlo do ukinitve manjvrednosti marke. Seveda je naredila to Nemčija obzirno. Ni takoj dvignila tečaja na dolarsko podlago, temveč se zadovo-ljuje za enkrat s srednjim tečajem. Poleg tega je Nemčija pripravljena so-delovati pri redu v cenah v Jugosla-viji, t. j. pri njih ustalitvi.

Sport

„Večernikov“ nagradni natečaj

Tekmovalci v našem nagradnem natečaju so doživeli tudi v petem kolu slovenskega ligaškega prvenstva neljubu presenečenje: visoko favorizirani Kranj je v Celju izgubil. Resda so v ostalih tekmah odnesli točke favoriti, ki so jih predvidevali naši tekmovalci, vendar nimamo lokrat razen treh pravih rezultatov mariborske tekme niti ene točne prognoze, kar bo seveda znatno znižalo število doseženih točk.

Tokrat smo prejeli vsega 122 prognoz, med katerimi sta dve neveljavni (Z. A. od Sv. Lenarta nam je poslal prepozno, neka prognoza iz Celja pa je kar brez podpisa in kupona). Tokrat so samo trije dali pravilno prognozo za tekmo Železnica-Maribor, in sicer dijaka Štiber, Mirko in Kveder Saša iz Maribora ter čevlj. vajence Levovnik Jože iz Slovenjega Gradca, za vse ostale tekme ni nihče pogodil rezultata.

Stave na posamezne klube dajajo sledečo sliko: Železnica-Maribor 77:35 (8 za remis), Olimp-Kranj 10:107 (3), Mars-Ljubljana 4:112 (4), Amater-Braistvo 116:8 (6). Podrobnejše rezultate bomo objavili v soboto.

KUPON

ZA SPORTNO NAGRADNO TEKMOVANJE
»VEČERNIK« DNE 1. OKTOBRA 1940

Nedeljski spored v ligi

Sesto kolo tekem 6. oktobra obsega srečanja Maribor-Mars v Mariboru, Amater Železnica v Trbovljah, Ljubljana-Olimp v Ljubljani, Kranj-Braistvo v Kranju. Danes objavljamo tudi kupon. Prognoze je treba poslati ali oddati v nabiralnik Mariborske tiskarne najkasneje do sobote ob 18., tekmovalcem izven Maribora priznamo tudi pošiljke, ki jih dobimo v ponedeljek s sobotnim poštanim žigom.

Se dve koli tekem nas ločita od zaključka jesenskega dela prvenstva, ko bomo razdelili med najsrečnejše tekmovalce več lepih daril, ki so jih darovale mariborske tiskarne.

Tvrška Pinter & Lenard je darovala lepe smuči (ali sanke), modna trgovina Hedel Avgust fino srajco s samovoznico, Tujskoprometna zveza „Putnik“ eno brezplačno krožno potovanje po Slovenskih gorah, Tiskovna zadruga 10 vrednih knjig, športna kluba Maribor in Železnica bosta dala k vsem svojim spomladanskim ligaškim tekmam po eno prosto tribunsko vstopnico, foto atelje Mirko Japelj bo izdelal srečnemu dobitniku prvovrstno fotografijo 13x19 cm, lepo darilo bo poklonil tudi mr. Ciril Maver, lastnik lekarne „Pri Zamorcu“.

s Atleti mariborskih srednjih šol so na svojem meetingu zaključili samo sobotni spored, dočim je bil nedeljski del prireditve zaradi dežja preložen na četrtek, 3. oktobra. Rezultate bomo še objavili.

Lepi uspehi mariborskih motociklistov

Kljub deževnemu vremenu je Motosekcija ljubljanskega Hermesa izvedla včeraj svoje dirke. Zaradi neugodnega vremena je startalo od 72 prijavljenih le 19 vozačev, pa tudi poset občinstva je bil jako pičel. Zaradi razmočenega terena so tudi doseženi časi slabši. Dolžina proge od Velike Loke do Čateža znaša 6,5 km. Najboljši čas dneva je dosegel Hermežan Rotar Martin na Indianu v kategoriji spornih motorjev do 350 ccm s 6:36 dve petini. Iz Maribora so se večkrat plasirali brata Čerča, Pušnik Miha in Komelj Mirko, člani Motosekcije Avtokluba; Čerč Hinko je odnesel prvo mesto v kategoriji spornih strojev do 1000 ccm s 7:31 na BMW 750.

Pušnik Miha je v isti kategoriji tretji na DKW 250 s časom 7:56 dve petini. V skupini turnih motorjev do 1000 ccm je bil Čerč Hinko na BMW 750 tretji s časom 7:58. V kategoriji turnih strojev do 350 ccm je zasedel Miro Komelj na Puchu 250 2. mesto v času 7:32 tri petine, Ivan Čerč na Triumphu 250 3. mesto s 8:0, v skupini spornih strojev pa zopet Ivan Čerč 3. mesto v času 6:47 tri petine. Med številnimi prijavljenimi tekmovalci iz Maribora je bil prisoten tudi načelnik motosekcije „Avtokluba“ iz Maribora ppor. Glebov Aleksander, ki pa pri včerajšnjem vremenu ni startal zaradi motorja z odprto svečko.

s V mariborskem prvenstvu rezervnih moštev sta remizirala Rapid in Slavija s 3:3 (2:0). Sodel je g. Orel. Vrstni red klubov je ostal neizpremenjen.

s Jugoslavija-Madžarska 2:2. Stanje meddržavnega teniškega dvoboja dam za pokal Nj. Vel. kraljice Marije v Budimpešti je 2:2. Dosedanji rezultati: Kovačeva (J) - Somogy 6:2, 6:3, Körmöczy-Florijanov (J) 6:3, 6:1, Körmöczy-Jusitz-Florijanov-Kovačeva (J) 6:1, 6:2, Florijanov (J) - Somogy 6:3, 6:2. Partija Körmöczy-Kovačeva (J), ki bo odločilna, je zaradi dežja preložena.

s V Varaždinu je ČSK v prvenstveni tekmi premagal VSK s 3:1.

s Slovaška atletska reprezentanca je gostovala v Zagrebu. Dvoboj s Hrvati je dal rezultat 61,5:53,5 za domačine. Na rezultate je močno vplivalo hladno vreme z dežjem in razmočeni teren.

s V Zagrebu je nastala akcija, da naj se pošlje v Carigrad na balkanoido reprezentanca druge Atletske zveze kraljevine Jugoslavije, ki po mnenju Zagrebčanov itak legalno obstaja v Zagrebu. Pritegnili naj bi se tudi atleti opozicionalnih klubov iz Slovenije. V to svrhu je HAS že zaprosil bansko oblast za

podporo 50.000 din. Tako daleč je prišlo, ker je JAZ odklonila zahtevo, da se upoštevajo še nekateri hrvatski atleti in da se določi izločilno tekmovalstvo v Zagrebu ter da naj se vodstvo reprezentance sestavi iz delegatov nacionalnih zvez.

s V hrvatski ligi so odigrali tri prvenstvene tekme: Železnica - Hašk 2:2 (0:0), Split - Sašk 1:0 (0:0), Slavija (O) - Slavija (V) 3:2 (1:1).

s Vojvodina je odigrala v Zagrebu dve prijateljski tekmi. V soboto je zmagala nad Haškom 3:0, v nedeljo pa je izgubila proti Concordiji 2:3 (2:2).

Mariborske vesti

m Delavska knjižnica na ime Klobasa Franc se je našla. Dobi se na uradu za izgubljene predmete.

m Moško kolo znanike „Steyer“ s tov. štev. 3164547, brez evid. štev. so našli na Zrinjskem bregu.

m Rjavo usnato Histacio s 400—din gotovine in raznimi dokumenti je izgubil posestnik Pajtlar Avgust iz Sobra na poti s Pobrežja, Slomškova ulica, do Vodničkovega trga. Najditelj dobi 200—din nagrade.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za te oglase je din 10.—. Družbe, breklici, dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 12.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasi davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga le vnositi v osemni skupaj s naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. — Za vse oismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znak za 3 din.

KAM, KJE?

HALO!

Nova damska kapela od danes naprej v restavraciji „Ljutomer“, Štiber, 18387-1

VINSKI MOŠT „BOUVIER“

JEVA RANINA se toči od danes naprej pri Senici, Ulica kneza Koclja 5, 18372-1

SLUŽBO DOBI

NAYADNO DEKLE

za vsa hišna dela se takoj sprejme. Predstaviti se od 3—4 Klavniška 7-I, desno, 18358-2

ŠIVILJA

perfektna v izdelavi damskih in otroških predpasnikov ter otroških oblek se sprejme takoj. Istotam se sprejme šiviljska pomočnica in krojaški pomočnik za splošna dela. Vprašati v trgovini Magdalenca oblačilnica, Maribor, Valvazorjeva 30, 18359-2

IŠČEM SLUŽKINJO

za samostojno gospodinjstvo k 3 osebam. Plača 300 din. Naslov v ogl. odd. »Večernika«, 18393-2

PRODAJALKA

specerijske stroke išče službo. Gre tudi v bife. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Maribor«, 18374-3

PEGESAN KREMA

PROTI SONČNIM IN DRUGIM PEGAM

LEŠAJU IN NEČISTI KOŽI

LOKESK DINA 20: POŠTI DIN 25

KANC

DRUGERIJA

SIUŽBO IŠČE

KROJAŠKI POMOČNIK

želi priti v boljšo delavnico kot praktikant ali za delo na roko. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Krojač«, 18368-3

BRIVSKI POMOČNIK

soliden delavec, išče službo. Reflektira na boljši salon, nastop po dogovoru. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Maribor«, 18388-3

POSTREZNICA

pridna in poštena, za ves dan se nudi. Frančiškanska ul. 14, 18353-3

ŠIVILJA

zmožna vsega dela v damsko krojaški stroki, sprejme delo na dom. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« na ogl. odd. »Večernika«, 18377-3

STANOVANJE ODDA

STANOVANJE

eno- in dvosobno, oddam v Smetanovi ul. 54, gostilna, 18243-5

DVOSOBNO STANOVANJE

južna, sončna lega, se odda. Wildenrainerjeva 15, 18394-5

ENOSOBNO STANOVANJE

v stari hiši v Melju se odda. Krčevina, Turnerjeva ul. 2, 18386-5

SONČNO STANOVANJE

obstoječe iz dveh sob, sobe za služkinjo, kopalnice in drugih pritlikin v I. nadstr. se odda s 1. novembrom. Aleksandrova cesta 26, v trgovini, 18382-5

STANOVANJE

soba in majhno kuhinjo, takoj odam dvema mirnima osebam. Pobreška c. 21, blizu cerkve, 18779-5

SOBO ODDA

Odda se

PRAZNA SOBA

Naslov v ogl. odd. »Večernika«, 18395-8

SONČNA SOBA

s hrano se odda. Pipuševa 28, 18375-8

Odda se lepa

OPREMLJENA SOBA z dvema postelama s posebnim vvhodom. Dobi se tudi lahko hrana. Vprašati v gostilni Dermastia, Aleksandrova c. 18, 18373-8

ODDAM SOBO

enemu li dvema gospodoma. Glavni trg 4, dvorišče, 18371-8

Sprejme se

GOSPODIČNA na stanovanje takoj. Vošnjakova 22, pritličje, 18364-8

LEPO, ČISTO,

OPREMLJENO SOBO s posebnim vvhodom - oddam za 250 din. Koroška cesta ob, 18383-8

Sončna

SOBA S ŠTEDILNIKOM za 2 mirni osebi se takoj odda. Dr. Veršovškova ul. 14, Pobrežje, 18381-8

Dabec

oglas

v dobrem listu, na dobrem mestu, to je pravi uspeh. Prepričajte se z oglaševanjem v

»VEČERNIKU«

GOSPOD

se sprejme takoj v lepo opremljeno sobo na stanovanje in hrano. Frančiškanska ul. 21-I, levo, 18378-8

LEPO OPREMLJENA SOBA

se odda. Vprašati Vetrinjska ul. 7, krojaštvo, 18391-8

POSEST

Prodam novozidano HIŠO 3 sobe, kuhinja, vrt, ob glavni cesti pri Mariboru. Cena 42.000 din. Spod. Dobrava. Ptujška cesta 11, 18365-11

LEPO POSESTVO

blizu Ptuja, 145.000.— Hiša z več stanovanji, potrebna 260.000 din. Posredovalnica »Rapid«, Gosposka ulica 28, 18392-11

Za ukuhavanje

prodajam in pošiljam tudi po železnici lepe, zdrave, zrele, prvovrstne

SLIVE

po najnižji dnevni ceni v galicah po 15 do 20 kg JOSIPINA DOLE Maribor, Koroška 20, dvorišče

KOLONIJSKA HIŠICA

tipa A se prodaja. Naslov v ogl. odd. »Večernika«, 18390-11

OBRT TRGOVINA

K E R A M I K A

Hišni posestniki in najemniki preglejte Vaše peči in štedilnike, predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in po cenah Anton Rajšp, Maribor, Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. Prvo vrstne ploščice ter peči — Stavbeniki in pečarji popust, 5212-13

POHIŠTVO-OPREMA

Zelo lep KRISTALNI LUSTER Biedermeyer stolica, mala hladnilna omara se prodaja. Naslov v ogl. odd. »Večernika«, 18362-17

POHIŠTVO

spalnica in jedilnica, dobro ohranjena, naprodaj. Naslov v ogl. odd. »Večernika«, 18357-17

GLASBILA

DOBRA GODBA se sprejme za ob nedeljah. Naslov v ogl. odd. »Večernika«, 18365-20

ŽENSKI KOTICEK

ZA DIN 45.—

Vam izdelajo kompletne trajne kodre v salonu Rehar Matilde, Nasipna 90, Pobrežje, 18360-18

POUK

FRANCOŠČINA

za dopolnilni izpit na trgovski akademiji. Gregorčičeva ul. 3, pritličje, desno, nasprotni realke, 18389-21

VOZILA

B. M. W. MOTORNO KOLO s priklopcem, 750 ccm v odličnem stanju, prodam. Vprašati pri poslovalnici »Večernika« v Celju, 6238-22

PRIDELEKI

DIVJI KOSTANI

kupujem po najvišji ceni. M. Vrhunc, Maribor, Cankarjeva ul. 22, 18285-23

ZIVALI

LOVSKO PSICO

prodam. Miklošičeva ul. 2, III. nadstr., vrata 9, 18390-24

OPOZORILA

SVARIM

vsakogar, ki bi dal na up ali kupil kaj od Stojanile Kruscec, ker nisem Stojanile Kruscec, Rusce, 18375-25

RAVNO

KUPIM ZAGO

(gaterico) v dobrem stanju. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Zaga«, 18370-28

KADI ZA ZELJE SODE

PRALNE BANJE najceneje pri Sulger, Vojašniška ul. 7, 18369-28

VAZNO ZA VSAKOGA!

Pred nastopom župe naročite nove ali dajte popraviti Vaše peči in štedilnike pri prvovrstnem pečarskem podjetju. Stalno velika zaloga najnovjših modelov peči, štedilnikov in stenskih oblog. Pečarstvo Strašek Gustav, Maribor, Tyrševa ulica 12, 18218-26

KUPUJ
DOMAČE
BLAGO

Zahvala

Vsem, ki so sočustvovali z nami in nas tolažili ob izgubi našega ljubljene sina

Rubin Ivana

izrekamo svojo iskreno zahvalo, kakor tudi vsem darovalcem cvetja in vencev ter vsem, ki so dragega pokojnika spremili na zadnji pot.

Zalujčja rodbina Beranič.